

**DIRECTORIUM
NOVITIORUM
VTRIVSQUE
SEXUS ORDINIS
CARTUSIENSIS...**

Certosini

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

22.6.18

22.6.18

13-21E21

DIRECTORIUM
NOVITIORUM
VTRIVSQUE SEXVS
ORDINIS
CARTUSIENSIS.

De quo fit mentio in Ordinatione
Capituli Generalis anni 1679.
sub n. 6. c. 17. II. Partis relata.

FRATER INNOCENTIVS
*húmilis Prior Cartúsia & totius O'rdinis
Cartusiénsis Minister Generális Novítiis
utriúsq; Sexús O'rdinis Cartusiénsis salú-
tem, ambulare coram Deo, & esse per-
fēctos.*

O'MNium quidem hóminum vita, Charí-
ssimi in Christo Fílij [*Militia est super Iob c. 7.
terram,*] sed quia ipsam militiam proút in
O'rdine Cartusiáno géritur, vultis profitéri, ea
vobis arma ministránda sunt, quæ illum ádde-
cent spirituálem mílitem, cui in solitúdine de-
certándum est iúsque armis bene uténdi forma
vobis tradénda est.

Vita solitária præ cæteris prudénti & selé-
ctâ occupatióne indiget, ipsaque occupatio est
uéluti clypeus, quò si ánima Solitárii privaré-
tur, multa excíperet vúlnera ex parte sénsuum,
quibus ad deturbándam illíus pacem ac lá-
queos ponéndos dæmon uterétur. Hac de cau-
sa S. Hierónymus Solitáriam vitam ducéti
commendábat ut diábolus eum semper inve-
nirét occupátum. Firmò ergo propósitò apud
vos statúite, ut semper útili alicui occupatióni
incumbátis, ne dæmoni áliquam nocéndi vo-
bis occasiõem ex vestra desidíia præbeátis.

PRÆFATIO.

At cùm occupatio ipsa debeat prudenter dispensari habitâ ratione facultatum tum animi tum corporis, ne nimia unius occupatio alteri noceat; hinc pro certo habendum est, Solitarium indigere aliqua directione quæ horarum seriem & occupationem illi præfigat, ac determinet cuique diligenter parandum sit, si velit addiscere qualiter in solitudine discretè se gerere debeat, & habitus necessarios sibi assumere, quibus ibidem possit cum animi tranquillitate vitam ducere atque hostium insidias vitare. Hâc autem Directione fiet ut in protectione sanctæ obedientiæ semper commoretur multisque periculis & casibus ejus ope præservetur atque abundantiori gratia ditetur, quâ fretus, possit in spiritu & veritate coram Deo ambulare.

[Vir obediens loquetur victorias,] Solitario præsertim conveniunt hæc Salomonis verba, *Proverb. cap. 21.* victor enim in tantum evadet, quantum proprio vacuus judiciò promptum se, atque fidèlem præstabit ad obediendum.

Firmiter credite, Charissimi, statum Solitariorum præ cæteris indigere, ut solò spiritu obedientiæ regatur, alioquin illusionibus ac deceptionibus proprii sensus patèbit, frequentibus enim carens occasionibus, vel excipiendæ instructionis, vel ferendæ contradictionis, facillè in suis cogitatis sese obcæcâret de quibus Statuta nostra satis nos admonent, ubi dicitur.

AD NOVITIOS.

dicitur. [Quòd licèt multa sint & diversa quæ *2. partis*
 observamus, unò tamen & solò obediéntiæ *c. 10. n. 29.*
 bonò cuncta nobis fructuosa futura speramus.
 In obediéntia ergo vitæ vestræ Religiosæ fun-
 damentum ponendum est, ut possitis ambulare
 in spíritu Ordinis, cui adscribi desideratis.

Sapè étiam perpèndite, quòd cùm sitis in
 Monástica vita adhuc Tyrónes exercítia illius
 non nisi discendo scire valétis, at illa discere
 impossibile vobis est, nisi vestrum judícium
 subdátis illórum instructióni qui illa apprime
 novérunt, à quibus autem melius instrui po-
 téstis, quàm ab iis qui tùm experiéntià, tùm
 sciéntià Ordinis praxes & exercítia norunt?
 sed si insuper addátis, Directórium istud vobis
 tradi á Superióribus quos Deus ipse super vos
 constituit, liquidò constabit nihil útilius fore
 ad vitam vestram piè sanctéque instituendam,
 quàm si illud observétis.

Distribútum totum tempus, quidve singu-
 lis diéi horis agendum, & quâ ratióne vestræ
 dirigendæ sint intentiones híc inveniétis, ut
 præscriptam semper habéntes occupationem
 aliquam útilem, dúbiò nunquàm fluctuétis
 animò, cui exercítio in vestra solitúdine in-
 cumbere debeátis; & sic occupatio vestra sem-
 per per Directiónem ducta & sustentata Obe-
 diéntiæ spíritu, omni témpore, veluti animâ,
 informétur. Sed ut mens nostra clárius vobis
 pateat circa modum observandi præsens Di-

PRÆFATIO.

rectórium, valeatísque illud majóri cum tranquillitáte & generositáte ánimí ad praxim redigere, ista vobis híc tradimus mónita.

1. Non inténdimus, ut hæreatis verbis aspiratiónum quæ ante vel post actiões quaslibet híc notántur, quibus intentiões vestras formáre ac dirigere, actúsque Deo offérre valeátis, sed tantúmmodò idéam vobis áliquam tradimus, quam sequi vobis liberum sit vel ipsissimis uténdo verbis, vel áliis similibus, prout devótio vobis suggesserit. In hoc enim genere elevatiónum mentis in Deum quæ ex íntimis producendæ sunt, ipsæmet Régulæ sunt servandæ quæ álibi vobis in Directiõe ad Orationem mentálem tradúntur, & nullâ verbórum hábitâ ratiõe, suávi impelléntis gratiæ mótui in simplicitáte cordis paréndum est.

2. Assuésците aspiratiões istas, non prolátis verbis, sed in spírítu & cogitatiónum ad instar ex íntimo afféctu elícere, servatâ tamen libertáte Spírítus, ut étiam verbis si placúerit aliquándo utámini.

3. Nullas mortificatiões extérnas præter illas quæ vobis præscriptæ sunt sinè expressa Superiórís licéntia suscipiátis, sed in vincéndis intùs passiõibus vires vestras conatúsque omnes adhibeátis ut illæ ratiõi, ratio verò Deo perfectíssimè subdátur. Hæc enim sunt, quæ hóminem verè spírituálem efficiunt, verúmque Religiósum.

AD NOVITIOS.

4. Si quid extraordinarij sive mandantibus, sive consentientibus Superioribus faciendum vobis contigerit, pro illis exercitiis reputabitur quæ vobis in hoc Directório pro eadem hora assignantur, sed sollicitè curandum est ut nulla dies pertranseat, quin internæ Orationi spiritualique lectioni vacetis, etiã si in utraq; tum oratione, tum lectione quarta horæ pars tantummodò insumeretur. Oratio enim mentalis spiritualisque lectio veluti panis animæ reputandæ sunt, quò non minùs diligenter utendum est, quàm eò, quò corpus pascitur. In hoc tamen bonâ fide & proût eritis animò dispositi vos geretis, sed similes insolitæ occupationes Novitiis nostris atque etiam Monachis rarissimæ sunt.

5. Ea omnia exercitia quæ in hoc Directório vobis notata sunt, non ad timoris peccati pondus adducenda, sed in amoris Dei lance libranda sunt. Nullum enim peccatum per se est illorum omissio, cum non per modum præcepti, sed per modum salutæ Directionis tradantur. Consultò autem de hoc vos moneo, ut rejectò spiritu servitutis & coactionis, qui sæpè ex indiscretò timore peccati consurgit, spiritum filialis amoris vobis assumatis qui facillè vobis suadèbit quòd si ista negligatis exercitia Patrem vestrum cœlestem, ut par est, non honorando, in gratiarum illius abúsus sensim incidetis, ac vestra negligentia fiet, ut meliora

PRÆFATIO AD NOVITIOS.

charísmata non recipiátis; per istam étiam incuriam ubérrimos obediéntiæ fructus atque provéntus amittétis & tandem à sanctis illis habitibus recedétis, quos contráhère Cartusiano máximè cónvenit, si tranquille cùm Deo & semetípso in solitúdine velit habitáre.

Vos denique hortámur atque obtestámur in Dómino, ut Directórium istud véluti salutáre Phármacum æstimétis, quò si religiósè utámini, bona vestra firmabúntur desidéria & copiosíssimum è cælo vobis provéniet grátia auxílium, ut fidéliter, perseveránte, & cum íntima consolatióne in eo, ad quem aspirátis, statu Deo serviátis; quòd si vobis feliciter succédát, tunc voti cómpotes érimus.

Suárum étiam actiónum Directiódinem híc repérient Moniáles nostri Órdinis, licèt enim illárum exercítia à nostris aliquántulùm díscerpent, in hoc tamen Directório ea quæ suis úsibus convéniunt repérient sibique assument. Bene valéte & Deum in spíritu & veritate adoráre studéte.

DIRECTORIUM NOVITIORUM.

CAPITULUM PRIMUM.

*De tēpore surgēdi nocte , dicendique
Matutinas de Beāta Maria.*

STATIM atque expergefactus ab excitatore fueris , cogitationum tuarum primitias offerre Deo satages , & impressio tibi signo sanctissimæ Crucis , hæc aut similia proferes.

¶ Adoro te Deus atque clientelare tibi debitum reddo pro vita mea & eo toto quod sum & habeo , quorum usum dignaris adhuc mihi concedere , fac ô Deus meus ! ut quantumcunque illud est , in honorem, obsequium & amorem tuum impendam.

Somnum deinde excutiens, nisi tamen moderato, ne sanitati noceat nimia surgendi è lectulo præcipitatio , suaviter , idest absque nimia violentia, aut animi contentione, hæc aut similia animo volves.

¶ Média autem nocte clamor factus est, *Matth. c. 25.*
ecce sponsus venit, exite obviam illi.

2 DIRECT. NOVITIOR.

Verba hæc applica cûrsui vitæ tuæ , cujus terminus, tibi âderit cûm minùs putâbis, & indè pium âliquem elicies affèctum, Deum orândo ut grâtiæ suæ auxiliô te vigilântem semper reddat, nec absque bonôrum ôperum ôleo inprovîsus præoccupêris à morte, ac dénique cò modô per suam grâtiâ in præsentî vîvas quô môriens vixîsse voles.

*ad Rom.
c. 13.*

¶ Hora est jam nos de somno sùrgere.

Hoc tibi ab Apóstolo dictum puta de Deî, salutisque tuæ oblivione in quam incidisti dum in sêculo vîveres & in âliquos affèctus erûmpe qui rei convéniant dicèdo verbî grâtiâ.

Psal. 17.

¶ Serò te amâvi Pulchritúdo tam ântiqua, & tam nova, serò te amâvi. Ecce intùs eras & ego foris. Illûmina, ô Dómine , ténèbras meas ne in hânce mortem récidam & obdórmiam.

*ad Rom.
c. 13.*

¶ Nox præcèssit, dies autem appropinquâvit.

Vocationis tuæ grâtiæ hæc verba applicâbis, dicésque exémpli grâtiâ.

Joann. 14.

¶ O Dómine ! nisi grâtiæ tuæ lumen me eduxisset de obscúra sêculi nocte , quid de me factum fuisset & etiânum fieret, si ab ea júgiter non prævenîrer , regerérque in vitæ hujus ténèbris ? veritátis luce ânimam meam illuminâsti, concède propítius ut eum semper sectândo qui est via, veritas & vita , sicut filius lucis âmbulem. Nam sinè te in pristinâs meas ténèbras quàm citissimè reciderem.

CAPITULUM I.

3

His itaque, aut similibus animò suāviter revolūtis; quàm modèstè fieri poterit surges è lectulo & vestem induendo tibi ad memoriā revocabis aliquem ex sequētibz scripturæ locis.

¶ Nudus egressus sum de útero matris meæ, *Iob c. 1.*
& nudus revertar illuc.

Occasionem indè accipe tuam agnoscēdi indigētiā, quàmque inconsultè ex hujus sæculi rebus quidquam tibi vendicāres, cum & tibi moriēti deferēda sint aliquādo omnia & horum ne hilum quidem nascens in mundum tecum attuleris.

[Quid superbis terra & cinis?] cum & nū- *Ecc. c. 10.*
ditas & eam tegēdi necēssitas, ut pudōri cōsulas vitēsqz acris inclementiā, tuum tibi peccatum perpetuò exprobrent.

¶ Aliis non egērem indumentis, ô Deus meus! si vestem originālis justitiæ quam dederas, adhuc haberem: esset enim mihi illa loco omnium, sed eā depēditā, in ea versor necessitate quæ me edocet pereūnte justitiā omnia simul perire.

¶ Pœnarum aspēritas, quibus cruciaretur corpus si vestimentis carērem, argumento mihi esse debet quantum indigeat anima mea à te obtinere vestem novam grātiæ ac justitiæ, quæ eam adversus peccatorum injurias & à salutis periculo tueatur, atque deffendat.

¶ Justè quidem ad nuditatis pœnam cor-

a iiij

DIRECT NOVITIUM.

*ad Eph.
c. 4.*

pus meum addixisti, sed in totum hominem, obsecro, transferatur atque exerceatur sententia tua, ut exuas me veterem hominem cum actibus suis, & novum induam qui secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate veritatis.

Psal. 22.

¶ Dominus regit me & nihil mihi deerit, in loco pascuæ ibi me collocavit.

Hunc Psalmi locum intellige de divinæ Providentiæ oculo qui super te vigilat, ut abjectâ corporalium curâ, totus incumbas spiritalibus; cumque solum piè & studiôsè colas ac practicè diligas qui unum illud necessarium tibi est in vita, in morte & in æternitate.

¶ O Domine! si non quaesierim primum regnum tuum, & justitiam ejus, quam excusationem habebo? cum rebus meis omnibus corporeisque necessitatibus tam benignè prospexeris. Concede propitius, ô Deus meus! ut super te jactem curam meam, quâ translâtâ in sinum tuum totus tibi derelictus existam, fiduciamque perfectam in te habeam cum ipse sis qui curam mei gerere non dedignaris.

Devôtis etiam quibûsdam aspirationibus uti poteris, ad Deum, ad Virginem Deiparam, beatosque Spiritus, dicendo exempli gratiâ.

¶ Invigilas, ô Deus meus! conservationi nostræ & beneficiis cumulas dum somno indulgemus. Quandonam, ô Domine! vitam & annos meos in honorem tuum câ impendam

CAPITULUM I. 5

diligentiâ quæ cum tua aliquô modô cõveniat? ac interim grâcias tibi ago quòd nocte transactâ me sub sancta protectione tua servasti.

Virgo Beatissima quæ noctis custodias super ipsûmet Dei filium castis in viscèribus tuis incarnatum tóties observasti, lætabundus tecum exulto & grátulor pro gaudiis illis cœlestibus quibus uberrimè hâc nocte potata es in torrénte voluptatis Dei, impetra mihi ut rectè impendam totam hanc vigiliam in honorem & imitationem sanctarum vigiliarum Filij tui qui erat pernóctans in oratione Dei.

¶ Beatórum animæ, quas extrà se quasi abreptas in perpétuam laudem atque admirationem sui excitant imménsæ Dei perfectiões, effícite ut híc in terra vos imitari discamus ut eum colamus sicut coluístis, diligamus ut dilexístis, laudemus quemadmodum laudástis, cum recta scilicet intentione, devotione fervida, atque animò tantùm attentò, quantum saltem ab hac nostra infirmitate fieri póterit.

¶ Bone Angele mi custos de tua gloria gaudiisque tuis gaudeo & grâcias tibi ago de cura quam ad mei tutelam ádhibes. Angele Dei qui custos, &c.

Paulò fúsius hæc tibi expósui ut hoc aliàs, aliàs illud, prout devótio suggesserit, eligere possis, sed si quandóque aridior solitoque tristior, vidéris tibi ad spirituália minùs aptus, cave ne ideò turbéris. Hoc enim váriis ex causis

6 DIRECT. NOVITIOR.

nāscitur quarum alia merè naturāles & iis causis omnino similes sunt, quibus tempora mutantur, alia verò ex occultioribus procedunt principiis; sed omnes certissimò providentiæ ordine includuntur, quem tum adorare studébis per bonam voluntatē quā desidéria motusque tuos omnes, modò licet injucundò atque ingrato, illi offeres, quamvis enim minùs fortè tibi arrideat hic siccus orandi mod⁹, erit tamen oculis Dei gratissimus, siquidem resignationem ac patientiam bona tua voluntas cōmites hābeat.

Postquā indutus fueris, ad divinum Officiū mox dicendum, flexis in Oratorio genibus te præparabis per sequentes aut similes actus, qui ad quinque capita reduci possunt.

1. Præsentia Dei, firmiter credendo illum te ipsò præsentiorē hīc esse, & vidēri te à divīno illius oculo non secus ac si omnium quæ creāvit solus esses in quem intēderet; imò in hoc ipso Dei oculo te esse credes & Davīdica hæc verba, quò ibo à spīritu tuo & quò à facie tua fugiam, revocabis ad memoriā.

2. Gratiarum actiōnis pro univērsis beneficiis & maxime creatiōnis, redemptiōnis, patientiæ, quā te ad pœnitentiā expectāvit, vocationis ad statum tot tantaque ad salutem adminicula tibi præbentē, & pro bonis denique omnibus quæ tam liberālī manu tibi contulit. At verò necesse est imprimis ut ad ima nī-

CAPITULUM I.

7

hili tui hîc te demittas atque descendas, recognoscens nihil tuum esse præter nihilũ & inanẽ, sed Dei esse quæcunque habes; sufficientem te non esse cogitare aliquid boni à te quasi ex te, ac omnia te illi debere, cum nihil possis sine illo, & ex illo sufficientia tua sit.

3. Petitionis gratiæ, quâ adimpleas bonam quam tibi dedit voluntatem, dies tuos omnes transigendi in eo statu quem voluntatis sui beneplaciti esse tibi significabit & exercendi te totò vitæ decursu in divinæ illius voluntatis adimplendæ exercitio; maxime verò in eo quod nunc occurrit, psallendi officio ritè sapienterque peragendo. Ut autem petitio hæc, aut alia quæcunque sit efficax, necesse est ut quàm maxime Deo confidas, tibi verò diffidas. Orantib⁹ enim desunt non rarò, vera sui diffidentia, firmaque in Deum fiducia, contrarium licet nobis plerumque videatur, quemadmodum in tractatu de Oratione fusiùs explicatur.

4. Oblationis omnium actionum tuarum, quas pro amore illius facere velle protestaberis, & præcipuas maxime ut sunt Officium Divinum, Jejunium, Solitudo, Silentium, & alia Ordinis exercitia, quæ obediendi animo adimplere statues, uniùsque perfectissimæ Christi obedientiæ quâ æterno Patri subditus, factus est pro nobis obediens usque ad mortem.

Obiter notandum est intentionem hujusmodi recte sancteque directam in omnes dièi ac-

8. DIRECT. NOVITIOR.

tiões influere posse, & in singulis virtualiter (ut loquuntur Theologi,) adesse. At consilium est ter, quaterve noctu, manè toties, totiesque pomeridiano tempore, vel saltem aliquoties iterare. Nec ea propter novò discursu opus erit, sed solà & simplici matutinæ tuæ obligationis memoriâ, cui iteratò voluntatis tuæ consensu acquiescere sufficiet.

5. Invocationis Beatæ Virginis Mariæ, Patronorum, & Angeli custodis, sicut jam superius notatum est.

At universam hanc præparationem his quinque punctis constantem, non protrahes ultra tempus quod in recitatione Psalmi Miserere insumeres. Matutinis de Beata deinde persolūtis lectulum compones, ut ad eum post Matutinas dièi rediturus, paratum invenias.

Si temporis aliquid superfuerit donec detur ultimum signum, quò eundum sit ad Ecclesiam, sedebis, nec ad ullam expressam considerationem applicabis animum; sed tantummodò recollectum illum custodire satages, & quasi sedens secus pedes Domini, audies cum Magdaléna verbum illius, vel piis quibusdam orationibus jaculatoriis cum suaviter alloqueris dicendo, verbi gratiâ.

¶ *Psal. 84.* Audiam quid loquatur in me Dominus meus. [O in pace! ô in idipsum! ô dormiam! ô requiescam!] quòd si mentem aliò avocare tentaverit nonnulla evagatio, devotis quibus-

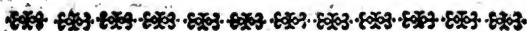
CAPITULUM I.

9

dam aspiratióibus revocábis eam , nullá tamen adhibítâ contentiône , ut sis parátior ad Maturínas diéi cum attentiône cantándas. Animus enim humanus árcui quàm simíllimus est, qui nullius ferè usûs est, nisi discrète ac moderátè tendátur, quando opórtet, & sicut opórtet; in hoc ergo potíssimùm Directiúi se submíttre debent incipiéntes & accurátè obtemperáre, quidquid in contrárium illis suadére velit mens própria, devotiúiis prætextibus illécta.

Quantùm verò ad evagatiúiés ánimi quas in recitándis Horis Canónicis vix potest humana fragilitas vitáre, útere documéntis quæ in Tractátu de oratiúié tradúntur, & firmiter crede nullum effícacius contra distractiúiés esse remédiúm, quàm dum ad se redit ánimus, novam & actuálem verbis quæ tunc dicúntur attentiúiém adhibére, nec ad præteritam evagatiúiém retrò respiciéndam se convertére. Viatórem ígitur imitáre, qui offénsò pede ad lápidem, suscéptum iter proféquitur, nec retrógréditur ut inspiciéndò lápidi tempus inutiliter terat; viam enim áperit, non præclúdit evagatiúiibus, qui ad anterióiém distractiúiém considerándam ánimum ápplicat.

Hábitus tandem per usum formándus est renovándi saltem attentiúiém in Psalmi initio & fine, & distractiúiés rejiciéndi absque impatiéntia, aut perturbáta ac præcípiti sollicitúdine.

CAPITULUM II.

De Matutinis diei.

AUDITO últimô campânæ pulsu, ad Ecclésiâ sine cunctatione properabis, modestè tamen, nec præcipitanter & inter eundum, fursùm mentem duâbus vel tribus aspirationibus in Deum ériges. Per primam indignum te agnósces qui divinas laudes canas, ipsâsque Beatórum ípirítuum cánticis uníre atque adjúgere propónes.

Per áltérâ futúras quascúnque distractiones per anticipátam renuntiatióem prævenies, & quidquid débitæ Officio Divíno attentióni contrárium, vel in imaginatióne depíctum apparúerit, vel in ratióem ípsam tunc fortè irrépserit, quasi non tuum & contra voluntátem irréptum protestáberis.

Per últimâ dénique Beátos Spíritus & Ángelum custódem máximè invitábis, & orábis ut quemádmódum ore, ita étiam spírítu ac mente, eórum ope adjútus Deo psallas.

Cùm ad Ecclésiâ perveneris sanctíssimum Sacraméntum profundâ inclinatióne & fervénti aliquâ adorábis oratiúnculâ, quæ ultra tempus, ad inclinándum & erigéndum se necessárium, non protrahátur, (quod quidéin toties observándum erit, quóties ante vene-

CAPITULUM II.

randum Altáris Sacraméntum transire contigerit) ad sedem deínde tuam te cónferes ubi caeremónias omnes , ritúsque Officij divíni Cartusiánè celebrándi prout edocéberis módestè observábis.

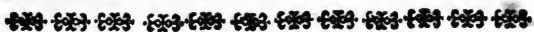
Viríliter quidem , sed non nimis conténtâ voce cantándum est ne clamánti potiùs quàm canénti simílior videáris ; syllabas inter cantándum ne prótrahas, sed post médium versùs, bonam pausam (ut loquúntur Statúta) fácies & canéndo aurem étiam præbébis attentam ad voces aliórum , ut tuam illis ita sociáre atque accommodáre sátagas, ne vel ante incípere, vel post álios nímiùm prótráhere deprehendáris. Hunc enim cantándi modum præscríbunt Statúta , cum bonis scílicet paúsis , vivâ & rotúndâ voce, syllabas, vidélicet, non multùm protrahéndo , ut ibídem expónitur. Experientia autem édocet non tantùm debilitári corpus defatigatióne indiscretâ , sed & hebetári attentiónem ánimí ex nímia & affectáta cantûs prótractiône.

1. Partis
c. 18. n. 3.

Ex ipsíssimis Psalmórum versibus qui canúntur matériam & occasiõem sume pios quosdam affectus producéendi, ut idéntidem attentiónem renoves; nulla enim compendiósior attentiónis in divíno Officío méthó-
dus tráditur, quàm illa quæ nos édocet ex ipsis officij verbis aspiratiónes & oratiónes elicere quibus mentem ad Deum elevémus.

Quòd ad distractiones attinet, quæ supra jam dicta sunt observabis, & quidquid durante Officio agendum occurreret, sive Libri movendi, sive Lucernæ accendendæ, sive ad Lectórium sit eundum ut lectionem dicas, prudenter & modestissimè te geres, ab omni molestó strepitu quantum poteris cavendo, quem si alicujus rei lapsu edideris, accipies veniam, ut vocamus. Hic enim externus humilitatis actus quamvis perexiguus, est tamen commissi erroris recognitio, quem nobis statim remitti significare videtur ipsa vènia, quam sumere dicimus; dum è contra reprehensione dignus esset qui actum illum prætermitteret.

Per breve intervallum quod inter Matutinas & Laudes observatur, recollectum coram Deo ànimum simpliciter & eodem prorsus modò servabis, quem superius dictum habes in spatio quod inter Matutinas de Beata & Matutinas diei intercédit.

CAP. III.

De Reditu à Matutinis.

Reverſus ad Cellam poſt Matutinas, Primam & Miſſam de Beata in Oratorio perſolves, & ad conſequendam indulgentiam à Sanctiſſimo Dómino Papa concéſſam in remiſſionem

CAPITULUM III.

13

missionem peccatorum humanâ fragilitate commissorum in Officij divini recitatione, subjunges orationem sequentem.

¶ Sacrosanctæ & individuæ Trinitati, Crucifixi Jesu Christi Domini nostri humanitati beatissimæ ac gloriosissimæ Virginis Mariæ fecunditati atque integritati & omnium Sanctorum universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus & gloria ab omni creatura: nobisque remissio peccatorum, per infinita secula seculorum. Amen. Beata viscera Mariæ Virginis quæ portaverunt æterni Patris Filium, & beata ubera quæ lactaverunt Christum Dominum. Pater noster. Ave Maria.

Vigiliam deinde tuam terminabis per internum & breve exercitium quod non ultra tempus recitationi Psalmi Misereere necessarium protrahatur, in quo,

1. Negligentiarum & defectuum in Officio divino commissorum petes veniam.

2. Vigiliam tuam in unionem vigiliarum Christi, Beatissimæ Virginis & omnium denique Sanctorum his quatuor affectibus offeres Deo. 1. Supremæ adorationis Trinitatis sanctissimæ, adorationem tuam iis semper actibus uniendo, quibus sacratissima Domini nostri humanitas eam adoravit. 2. Gratiarum actionis pro gloria & privilegiis eidem Christi humanitati, sanctissimæ Virgini Mariæ, Beatissimæque omnibus concessis; & pro universis be-

b

neficiis quæ accepisti à Deo. 3. Pœnitentiæ, quâ in remissionem peccatorum & liberationem animarum in Purgatorio detentarum hæcce offeres vigiliam. 4. Impetratiōis, spirituales necessitates tuas à Deo petendo, actionesque offerendo pro conversione peccatorum, Ecclesiæ necessitatibus, infirmorum & afflictorum consolatione, ac pro omnibus parentibus & amicis. Sanctos denique omnes orabis, ut orationum tuarum defectus perfectissimis suis laudibus supplere dignentur, tibi que donum perseverantiæ à Deo impetrent.

Æstate statim ad lectum redibis, nullôque modô te inordinabis per indiscretas vigiliæ quæ & sanitatem adimerent, & à bonis excluderent cœlestis illius benedictionis quam effundit Deus abundanter super Ordinem, cujus Regulæ, sanos & in pace animi eos custodiunt qui eas servant dormiêdo quantum & quando jubent Statuta, laborando, studendo, & cætera ex eorum præscripto ob amorem Dei & perfectam obedientiam exercendam faciêdo. Hyeme verò ad ignem accêdes, ubi per quartam circiter horæ partem calefacies te, nec ultrâ quàm indiges immoraberis, ne de somno quidquam depêdas; comportatis etiam in hunc finem atque præparatis, præcedenti vespere, lignis necessariis.

Dum calefacies te nihil tantâ contentiōe cogitabis quæ animo nocere possit, sed ignis

CAPITULUM III. 15

aspéctu memoriám tibi tantúmmodò refricá-
re sátares flammárum inférnálium quas me-
ruísti, & occasiônem inde accípies mentem in
Deum elevándi aspiratióne áliquâ prout de-
vótio suggesserit.

Vel de flammis Purgatórii píum quídpíam
ánimo volves, & pro animábus ibídem patién-
tibus jaculatoriá quâdam oratiúnculá depre-
caberis.

Vel aliàs mystérium áliquod vitæ Jesu-Chri-
sti recogitábis, idque suávi modò & sinè áni-
mi contentiône, ne cérebrum longò jam témp-
ore vigiliá exercitátum ita incaléscat, ut
sómnum deínde reperíre non váleas.

Quoad Moniáles nostri Ordinis, quibus
sunt commúnia calefactória, præter modé-
stiam & imperátum à Statúto siléntium ibi ob-
servánda, legent singulæ per vices unum de
Imitatióne Christi capítulum, quod píarum
cogitatiónum matériam suppéditet. Cávèant
autem ante ómnia ne quid de témpore ad dor-
miéndum deputáto dispéreat, quod proculdú-
bio inhábiles ad religiósá exercítia ritè obeún-
da eas efficeret.

Lectum pósteà eò sine répetes, ut quíescas,
quia sic Deus fieri vóluit, quámobrem prolá-
tis eódem semper obediéndi ánimò his Domí-
nicæ Oratiónis verbis [Fiat volúntas tua sicut *Matth.*
in cælo & in terra] in manus illíus commén- *c. 5.*
da spíritum tuum, intérdum reminiscéndo fu-

úrurum quandóque ut totò exporréctus còrpo-
re humi sternáris & lánci stráguli locò , quò
nunc úteris, terrâ operiáris.

Si verò evigiláre noctu tibi contíngat , aut
difficile somnum cápere possé, noli ad quid-
quam ánimuú attentius adjícere , sed è contra
conáre ipsas cogitatiónes huic occurréntes
quasi delérere , hóc unò conténtus, si solá Dei
recordatióne & áliquâ momentáneâ adora-
tióne utáris, & cura quantúm in te est, somnum
interrúptum resúmere, sub hoc veritátis certo
& fixo intúitu, te in ipso Dei sinu jacére , sicut
filius in sinu matris résidet.

C A P. IV.

*Quid manè surgendo diebus feriálibus
observandum sit.*

AUDITO Excitatóre áliquod faciéndum
est signum quò te excitátum cognóscat ,
& è léctulo deínde surgéndum, eódem prorsus
modò tibi supra pro nocte adnotátò.

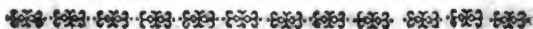
Diébus verò quibus communicáturus es,
cóngruam áliquam huic actióri aspiratióneú
áddere póteris, verbi grátia , applicádo tibi
f. 2. hác sponsi verba in Cántico [Surge própéra
amíca mea] dices Christo te non posse dubi-
táre quin sit tuus amícus, post tot & tanta quæ

pro te egit, licet indigno, qui inter amicos illius censearis, cum ea quæ præcepit in Evangelio tam malè impléveris. At illum óptimè nosse te non habitúrum vitam in te, nisi ipse suam tibi communicet, quam in hoc uniónis mystério præcepit ut accíperes; ad quod ídeo obediéndi animo accédere propónis.

Postquàm indútus fúeris, flexis in Oratorio génibus, idem omníno exercítium in primo Capítulo descriptum facies, & coram Deo agnósces ad hoc únice concéssam tibi esse diem illam, ut in honórem & cultum illius tota impendátur; vel aliò utéris exercítiò quod in primo spirituálium Instructiónum libello invénies, ubi vitæ Religiosæ Idéa tráditur. Primam de die, & Tértiam de Beáta deinde persólves, in quarum fine recitábis Psalmum Laudáte Dóminum omnes gentes, cui brevem addes aspiratióem quâ Offícium illud Deo ófferes in uniónem oratiónum Christi & Sanctórum; véniam de negligétiis petes, atque Superiôres, Paréntes & Amicos illi commendábis; quod quidem in ómnibus diéi Horis privátim dicéndis facies sed persólútis Completóriis, recitánda est pro ómnibus generátim diéi Officiis oratio, Sacrosanctæ, &c. quemadmodum post Matutinas supérius dictum habes.

Ore ac mánibus pósteà lotis, suppellétilem suò quámque locò repónes, & diébus quibus

confiteri debes, paulò citiùs egréssus è Cella, ad Ecclesiàm & Capítulum properábis; cæteris verò diébus exíbis tantùm mediò quadrante ante horam séptimam, quâ diébus feriálibus Missa Convéntualis incipi solet; nisi ad vinum & aquam pro Missis privátis præparanda longiori indigeas tẽpore, juxta domus consuetúdinem tibi à Magístro declarándam.

CAP. V.

De Egressu Cella ad properandum ad Ecclesiàm diebus feriálibus.

DIEBUS quibus Confessionem Sacramentalem facere debébis, cundo ad Ecclesiàm in Capítulo subsistes, ut si Confessarij adsunt & vacant, confiteáris, sin minùs Ecclesiàm intres, ut adorationem sólitam perficias, ad Capítulum pósteà reversúrus; adorationis autem formam híc habes.

Ioan. c. 4. Memor esto verbi Jesu Christi dicentis, quòd [Veri adorátóres adorábunt Patrem in spíritu & veritate] ac Sanctíssimo Sacraménto, profúndè inclinándo Dóminum orábis, ut efficiat te hujúsmodi adorátórem; flexis deínde in primo Altáris gradu génibus ante venerándum Sacraméntum.

1. **J**esum Christum Deum & Hóminem

CAPITULUM V. 19

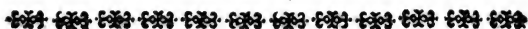
in hoc treméndo mystério adorábis , summam illius admirándo charitátem , quâ se occúltat sub velo Sacraméntálium speciérum , ut se nobis commúnicet.

2. ¶ Sanctíssimæ Trinitáti offeres adoratiónes & cultum nobis incógnitum , quem illi in hoc mystério defert sacra Christi Humánitas.

3. ¶ Deo grátias ages pro univérſis beneficiis & máximè pro infiniti illius amoris erga te significatióne , quam tibi dat in hoc Sacraménto.

4. ¶ Christum orábis ut adimpleat in te promíſſum illud suum [Qui mandúcat me & ipse vivet propter me] & fidei , spei , charitatíſque augméntum ab eo petes. *Ioan. c. 6.*

Totum illud exercítium , spátium quò dici potest Psalmus De profundis , non excédet , quò persolútò ad piscinam ibis juxta consuetudinem domórum vinum & aquam pro Missis paratúrus , deferésque ad Altáre majus quod deferéndum jussus fúeris , cum hac observatióne quòd veniam sumas , id est gradum Altáris flexis génibus deosculéris ántequàm sanctuárium hác primâ vice ascéndas ; si tamen Convéntus absens fúerit , præſente enim Convéntu non accípiſmus véniam , sed tantum inclinámus.

CAP. VI.

De quibúsdam in Confessione observándis,

QUAM máximè interest requisitas ad Pœnitentiæ Sacraméntum dispositiões pénitùs agnòscere, ut ad illud non nisi allátis his ipsìs dispositiõibus unquàm accedámus, & multas vitémus subtilitátes quibus sæpè sæpiùs ludificátur ánimus, & efficiunt ut non pauci se occupent [ad cúlìcem excolándum, *Matth.* 23. *dùm camélum deglútiunt,*]

Has autem dispositiões ad tria redúco càpita, quæ sunt Diligéntia, Tranquillitas & Fortitúdo.

Diligéntia nos ferre debet ad peccáta nostra sinè palpatione recognoscénda, ita tamen ut in conveniénti discretiõe inter id quod est peccátum & quod solùm imperfectio est, hæc ipsa diligéntia nos firmos teneat : in veritatè enim hìc standum est, quæ per se & per própria se sustentat princípia, nec à timóribus nostris, aut próprio judício ullò modò pender. Hanc verò accuratè rectèque discernéndi ratiõnem explicátam invénies in primo instructiõnum spiritalium volumine, tractátu de pace ánimæ.

Tranquillitas, individua hujus diligéntiæ

comes esse debet, quamvis enim ad Sacraménti grátiam abundanter accipiendam non parùm cónferat accuráta peccatórum ómnium atque deféctuum (quorum memória est) conféssio; nímia tamen in hoc sollicitúdo & inquietúdo, si hác tranquillitáte esset destitúta, ánimæ fidúciam minúeret, ejúsque libertáti láqueos timóris & anxietátis injiceret.

Quámobrem consílium à Confessário tunc peténdum est, atque etiám idípsum quò turbáris reticére quandóque satiùs est, quàm aperíre eò modò quem suádet ánxius ánimus, ne in vanum illum incidas timórem, qui scrúpolis & amaritúdine ánimam replet.

Ália omníno est rátio peccatórum mortálium, ália veniálium; mortálium quippe númerus, spécies ac circumstántiæ necessariò declaránda sunt in Confessiône, veniálium verò mínimè, & vir bonus ac timorátus qui duo tantùm vel tria veniália bonâ fide confitétur, ómnium remissionem consequétur, modò adsit emendatiónis propósitum & débita contritio quæ ad réliqua peccata se exténdat.

Quod quidem non eò fine híc dico, ut ab aperiendis in confessiône veniálibus ómnibus te abdúcam (hunc enim usum laudo & comméndo) sed ut hujus mei móniti ope, ad bonum tendas cum libertáte ac tranquillitáte ánimi, vitésque errórem qui non rarò subrépit in nonnullórum consciéntiam ánxie &

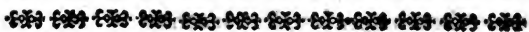
plùs débitò perscrutántium , vel mínimos defectus suos, ut cum ómnib⁹ circumstántiis eos in confessióne enárrent. Angunt se itaque vehementer , & quali verò hic unus esset Sacraménti scopus , in his expriméndis vires ánimí omnes expéndunt , & de cætero de suis se defectibus corrígere non perspiciuntur. Prolíxas accusatiónum enarratiónes texunt dum confitentur , & de cætero sensús proprii sequáces , ac vétèrum. consuetúdinum tenáces , iidem semper sunt qui erant , nec emendatióris vitæ quàm ántea. Satiùs ígitur esset ut in explicándis quidem peccátis breviores, sed in corrigéndis attentiores atque fidióres sese præbérent.

Hâc de causâ necesse est ut diligéntiam ac tranquillitatem sequátur [Fortitúdo ánimí] quæ utrámque sustentet, hæc autem fortitúdo, peccáti dolórem éxcitat , eò quòd Deo displiceat , atque ánimam in bono emendatiónis propósito firmat, sicque dispositam sacro Pœniténtiæ tribunáli sístit , ut ibídem peccáta manifestet , & statum denúdet intèrnum. His étiam addit sincéram peccatórum accusatió- nem , hisque tribus, Diligéntiæ scilicet, Tranquillitati & Fortitúdini adhæret tanquàm essentialibus, quæ in quotidianis veniálíum confessiõibus observánda sunt. Primórum mó- tuum narratiónem tanquàm inútilem omíttit, generáles étiam accusatiónes , & nihil certû

CAPITULUM VII. 23

definiētes ut superfluas prætermittit, & brevius quidem ac simplicius, sed utiliùs & majori cum fructu confitetur.

Cæremóniæ quæ accedendo ad hoc Sacramentum observantur in Ordine, privatim tibi dicentur.

CAP. VII.

De Missa Conventuali & quomodo ei interesse debeamus.

QUANDO auditur hora septima, pulsatum pergit ad Missam unus ex Novitiis, qui pulsam finiēdo, caveat ne unò conatu, sed pluribus ac repētitis sensim campanæ funem sistat: quò peractò ad sedem suam revertitur, ubi erectus & discooperto capite manet dum cantantur Litaniæ servatque per totam Missam cæremónias prout in Statutis habentur. Sed ut mente magis quam corpore huic interis sacrificio, hæc observabis.

Cum ipse Sacerdos per humilem peccatorum suorum confessionem Missam incipit, tu quoque eum imitando dices Confiteor, de peccatis tuis contritionis actum eliciens & agnoscens indignum te esse qui divino huic sacrificio interis.

In tres partes Missa dividi solet.

¶ Prima pars ab introitu ad Offertorium usque, Cathecumenorum olim Missa dicebatur.

Dum introitus & Kyrie eleison canuntur, recordare quàm ardenter Messiae adventum desideraverint antiqui Patriarchæ.

Ad Glória in excelsis, adijunge te Angélicis Choris, Deum cum ipsis laudaturus, acturusque grátias pro mysterio Incarnationis.

In Oratiónibus idem inténde & eadem pete quæ petit & inténdit Ecclesiá.

Dum Epístola légitur attentus esto, quasi unum ex Apóstolis prædicantem audires; ad Evangelium autem, ipsissimum Christum loquentem existima.

Fidem denique exerce, Credo cum cæteris cantando.

¶ Secúnda Missæ pars est ab Offertorio usque ad Communionem.

Durante Offertorio junge & conforma intentionem tuam intentioni Sacerdotis, & offer Deo sanctum illud Sacrificium secundum hos quatuor fines, qualitatibus quas eminenter continet correspondentes.

1. Ut latreúticum, id est suprémx adorationis, Patri æterno Filij sui incarnati adorationes offerendo, tuasque illis adjungendo.

2. Ut Eucharísticum, id est gratiarum actio-

CAPITULUM VII.

25

nis ætérno Patri Sacrificium illud offeréndo in gratiárum actiónem, pro glória & méritis Filij ejus dilectíssimi, Beátæ Virginis Matris & Sanctórum ómnium ; atque pro univérsis beneficiis quæ per ejúsdem Christi mérita accepísti, & etiámnũ accipis.

3. Ut Impetratórium, ætérno Patri illud offeréndo tanquàm pignus sui erga nos amóris, & in firmíssimam spem nobis tráditum, quòd spirituália bona quibus indigémus ab ipso acceptúri sumus, petes autem ea quibus índiges, & emendatióem máximè hujus N. vel illius N. deféctûs.

4. Ut Propitiatórium, illud scílicet in ómnium peccatórum tuórum satisfactiónem offeréndo, totque críminum expiatióem quæ ubique terrárum committúntur.

Ætérno Patri humíliter & fidénter expóne, ab eo simul condonánda nobis esse ómnia, cùm jam Fílium suum unigénitum nobis donáverit, & ípsemet filius in hoc adhuc Sacrificio quotidie se illi ófferat in víctimam, ut [ipse sit propitiatio pro peccátis nostris.]

1. Ioan.

Postquàm respónsum est à Choro [Dignum & justum est] pergit unus è Novítiis ad últimam sedem, nempe commodiorem, ut ad Sanctus & Elevatióem pulset, verùm in dómibus ubi hoc minùs cómodum esset, defértur funis campánæ Religíoso, qui illi vicínior est.

Adoratâ Sanctíssimâ Hóstiâ, prostérnimur,

Psal. 83.

sicque manemus donec detur surgendi signum; in hac autem prima prostratione licebit, vel intentionem tuam jungere intentionibus Christi in Cruce pendētis, quas de novo ætérno Patri his verbis Davidicis offeres [*Pro-tector noster aspice Deus & respice in faciem Christi tui.*]

Vel poteris tibi ad memoriam revocare prostrationem Christi in horto orantis & in tristi illo statu jacētis, amorēque illius in hoc mirari mystério, ubi quodāmodo iterum pati pro sceleratis videtur, quorum causā jam olim ad agoniam factus sudavit aquam & sanguinem.

Luc. c. 2.

Vel etiam tibi assumere contēdes pium sensum sancti Simeonis quō decantabat [*Nunc dimittis, &c.*] varias enim hīc tibi consideratiunculas propono, ut liberior sis ad eligendam eam quæ devotioni tuæ magis sapiet, vel in alia aliqua simili quam tibi Deus dederit te occupes.

Per spatium quō, à Præfatione ad Communionem usque, in silentio manemus, intrā te suāvi modō recogitabis aliquid horum quæ in Christi morte pro te patientis gesta sunt, quæ quidem mors repræsentatur in hoc mystério, atque reproducitur; & inde occasionem tibi fumes alicujus piæ aspirationis producendæ prout devotio suggererit, nunc amorē ac patientiam illius mirando, nunc peccata tuā

ut doloris illius causam detestando, nunc in gratiarum actiones erumpendo, aliquando Virginem sanctam contemplando tristi morientis Unigeniti spectaculo assistentem, vel petes à Deo ut spiritalibus tuis necessitatibus subveniat, & similes aliquos affectus identidem produces.

Ad Pater noster, petitiones tuas junge petitionibus Sacerdotis.

¶ Tertia Missæ pars à Communionē usque ad finem assignatur.

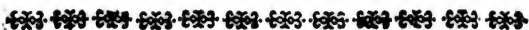
Cantato primò Agnus Dei, dum sit prostratio spiritaliter communicabis, in hunc, vel similem modum.

1. Ardenti desiderio Christo uniri optabis & agnoscas te urgenti premi necessitate vivendi per ejus vitam.

2. Actum Contritionis elicies de omnibus peccatis tuis presentibus æquè ac præteritis.

3. Sicut Zachæus Dominum Jesum rectò excipit, ita & tu in spiritu illum excipies, ad intimos animæ tuæ recessus invitabis, & instantè ab eo petes gratiam quâ ipsi soli vivas, cum per ipsum solum piè vivere possis.

Supra memoratum denique Zachæum in bonis propositis tuis imitare & teipsum exerce in devota viri illius imitatione, vel alio pio affectu proût spiritus suggesserit.

CAP. VIII.

De Missa Privata.

Finitâ Conventuâli Missâ pulsâto pergit ad Tertiâ unus ex Novitiis per spatium quò diceretur Psalmus Miserere, atque ante & post pulsus profundè sanctissimo Sacraménto inclinât.

Inspicit deinde quodnam sacellum in tabula sibi assignetur ut ibi inserviat Missæ privatæ & ad illud modestè se confert, calicem, panem, vinum, aquam, cæteraque Sacrificio necessaria deferendo.

Ibi explicat super Altare ornamenta, si à præparatione nondum surrexerit Sacerdos, si verò illum ad Tertiâ dicendam paratum videret, statim relinquit omnia ut hoc Tertiæ Officium cum eo persolvat.

Missæ postea quàm modestissimè inservit, cavetque diligenter ne Officiorum prolatione, vel suspiriis, vel per quidquam aliud quod Sacerdoti molestum esse possit, illum interturbet.

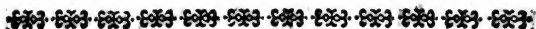
Sextam de Beata pro consuetudine domorum persolvere potest dum Missa celebratur, vel Agendam incipere, dicendo Vesperas Defunctorum. Sed cum Juniores profecti Missam audiant ad exsolvenda beneficia Monachatum gratuitorum

gratuitórum, vel Missárum de Beáta María; cùmque étiam Moniáles nostræ Missam audient ut præfatum beneficium Missárum de Beáta persólvant, sollicitè curábunt intentiõnem suam in hos fines dirígere, in princípio Missæ mente ista expriméndo, vel quid simile.

¶ O Deus meus! huic divíno Sacrificio interéssè inténdo, pro ánima illa cui concéssit hoc suffrágium, reddíque jussit Ordo noster. Ad orándum pro illa ténéor, quia voluntátis tuæ est, ut Superióri jubénti obédiám, tuo ergo præcépto addícor ad eam tibi commendándam, atque idéò ætérno Patri teípsum cum Sacerdóte in prætium óffero pro liberatione animæ illius, & levámine reliquárum ómnium quæ in Purgatórij flammis patiúntur.

Deínde Offícium de Beáta recitábis, ac per reliquum Missæ tempus, in Offertório præfæctim, Elevatiõe & Communiõe, Deum pro hac ánima & cæteris in Purgatório deténtis orábis piis quibúsdam aspiratiõibus, duránte autem Communiõe prostérnes te, ut spirituáliter commúnices. Curábis autem quotiescúnque te prostérnes; ut id lateráliter & honéstè, ut Statúta loquúntur, fácias; id est, inniténdo ipsi láteri & cúbitis, & curándo ut ab hac cæremonia elímines, quidquid cum honésta decéntia non bene concórdat; imó expedit ut in hoc córporis situ non diù demoréris, satiúsque erit, ut quando gratiárum actiões paulò lon-

gius protrahi contigerit, ipsas partim prostratus, partim genibus flexis perficias.

CAP. IX.

De Sancta Communione.

MORIS est in Ordine, ut Novitij & Professi nondum promoti ad Sacerdotium, singulis Dominicis & semel saltem in hebdomada communicent. Ad hoc autem magnum Sacramentum fructuosè sumendum, disponunt se per præparationem remotam, quæ ex suorum defectuum emendatione, praxi virtutum & peccatorum confessione constat. Ad præparationem verò proximam qualiter procedendum sit, hîc accipe.

Quando in privatis Missis fit ipsa Communio, quod frequentius evenit, extinctum Cereum in suo loco post elevationem reponimus, deinde prosternimur.

Prostrati dicimus Pater & Ave, ac postea nostram agnoscimus accedendi ad Christum indignitatem.

Actum deinde Fidei producimus. Exempli
JOHN. 6. gratiâ super hæc verba [Caro mea verè est cibus & Sanguis meus verè est potus.] Sic Deum in interiori homine alloqui possumus.

¶ Tu ipse es, ô Dómine! qui loqueris &

CAPITULUM IX.

31

qui es veritas ; quid verius esse potest quam quod ab ipsamet veritate profertur ? firmissimè credo Dómine , te realiter præsentem in hoc adesse mystério ad quod accédo , nec ullò modò dubito quin operéris in eo id quod promissisti. Sed est sanè quod timeam ne infirmitate , ignavià , infidelitatibusque meis grætiæ tuæ ecclésiæ óbicem ponam ; de hoc non tantum dubius sum ; sed credo ita esse ; non idèò tamen accédere ad te désinam , nam vivere non possum , nisi per te verum panem meum quotidianum & supersubstantialém. Quòd si majorum divini illius convívij effectuum particeps fieri non mereor , confido saltem fore ut edam de micis quæ cadunt de mensa Dómini mei.

Matth.

c. 6.

Fit etiám actus spei super hæc verba : [Qui manducat hunc panem vivet in ætérnum.]

Joan. c. 6.

¶ Semper ostendisti , ô Dómine ! te non modò fidèlem esse in verbis tuis , sed etiám dare ultra id quod promissisti. Vitam animæ , verbò aut tactu tuò non paucis reddidisti , qui solam corporis sanitatem à te petebant. Quid est ergo quod non sperem ab ipsa tota vita tua quam mihi communicare in hoc mystério dignaris ? non hîc agitur , ô Deus meus ! de corporis , sed de animæ meæ sanatione pro qua nunc oro , tibi que dico , Dómine miserere mei , sana animam meam quia peccavi tibi.

Psalm. 42.

c ij

Misericordiâ tuâ indignissimus sum & post violatam tóties fidem-córum quæ tibi promiseram, promissórum étiam tuórum effectum, tuamque misericórdiam experiri non mécor; sperâre in te non tamen délinam, licèt torvis, ut ita dicam, óculis me inspectúrus sis.

Conclúditur dénique per Charitátis actum ex his verbis, exémpli grátiâ desumptum. [*Si Ioan. c. 14.* quis diligit me sermónem meum servábit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniémus, & mansiónem apud eum faciémus.]

¶ Quando consciéntiæ meæ examen super hæc verba instituo, ô Dómine! mihi pótiùs dicéndum esset cum sancto Petro, [*Luc. c. 5.* Exi à me quia homo peccátor sum Dómine,] quàm ad te accédere, ut ad intrándum ad me, te compéllam; at verò cum te benignè invitántem áudio, Veníte ad me omnes qui laborátis & oneráti estis, & ego reficiam vos; fiduciâ plenius ad te vénio. [*Matth. c. 11.*]

¶ Fáteor sermónes tuos, ut decébat, me non servásse, & inde me satis demonstrásse amórem erga te meum indígnum omníno esse amóre tuo. Sed propter hoc ipsum mihi magis opus est Dómine, ut ad amóris tui mystérium accédam, charitátis tuæ impressiónem inde receptúrus, quâ solâ verum amórem cónsequi licet, cum quo & per quem verba tua impleam. Tibi ipsi satisfacere dignéris, ô fons amóris, per próprias flammæ & per tuam ple-

CAPITULUM IX. 33

nitúdinem supplére ea quæ mihi defunt. Absúmme, ure & immúta me, ut vivam jam non ego, sed ipse tu in me vivas, ut verè vivam ego, jam non ego, vivat verò in me Christus.

Multas símiles pro sancta Communióne aspiratiónes invénies in libro Introductiόνis ad vitam Religiósam, quibus uti, pro devotióne tua licébit.

Appropinquánte Communiónis témpore surges, Cércum accéndes, & flexis infra gradum Altáris génibus, capite paululùm elevátô sacratíssimam Hóstiam recípies, os modéstè aperiéndo & linguâ aliquántulùm porréctâ.

Postquàm Jesum Christum in te ipso adoravéris, surges ad ministrándum Sacerdóti, sumésque ablutiónem secúndum Ordinis consuetúdinem & per actus intérnos clienteláre débitum Dómino Jesu reddes. Si verò nonnulla occurrat ánimí evagátio, ad cor tuum statim redíre conténde, nec idéò turbéris, aut afficiáris mœstítiâ, sed occasiónem pórtiùs inde áccipe magis ac magis humiliándi te, necessitatésque tuas Salvatóri Jesu exponéndi.

Finitâ Missâ prostérnes te ad grátias agéndas, quas à recitatióne Domínicæ Oratiónis & Salutatiónis Angélicæ, sicut per Statúta præscriptum est, incípies, illásque prosequéris per piórum affectuum productiónem, quorum ideam híc tibi trado.

c iij

¶ Utinam Dómine infinitas laudes & gratiarum actiones tibi possem reddere, pro ineffabili misericórdiæ tuæ beneficio quò immundam licèt cordis mei habitationem visitare dignatus es. Propítius híc adesto cum Patre, adesto cum Spíritu Sancto ; híc apud me mansionem facere velis , licèt minùs dignè te diligam.

¶ Illúmina me splendóre lucis tuæ ut te cognóscam & cognoscéndo colam sicut debeo Majestátem tuam , débitam divinitáti tuæ reddam adoratióem , atque tuam ampléctar humilitátem.

¶ Instábilis ánimí meí evagatióes còhibe ut tibi atténdat , tentatiónum imperum réprime , pugna pro me fórtiter , & malas meas vince concupiscéntias ; ut datâ mihi pace per virtútem tuam , purificáta per grátiam , atque sanctificáta per poténtiam tuam consciéntia mea , in laudes tuas crúmpere váleat.

¶ Emitte super me veritátem tuam & lucem tuam , ut líceant super cor meum , quod est terra inánis & vácuá donec illud illumináveris.

¶ Devotiónis aquam effúnde super istius terræ faciém ; ut fructus bonos producat. Cogitatióes meas omnes peccatórum meórum pòndere graves sursum ad te érige. Fac ut bonis cœléstibus adhæreant cuncta mea desidéria ; ut dulcédinis tuæ suavitate prægustatâ

horrori mihi sit mundus, ut quidquid terram sapit aspérner, & ut déniqúe péreat à corde meo creaturárum amor, & ad níhilum redigátur.

¶ Junge me tibi inseparábili dilectiónis tuæ vínculo; tu enim ipse solus súfficis amánti; instantáneæ, vanæ, ac inanes sunt consolatiónes omnes quæ à te non oriúntur. Únicum spei meæ, consolationísque totíus fundamentum tu es, ad quem confúgiam in ómnibus vitæ meæ advérsis & cujus bonitatí divinaque providéntiæ totum me tradam atque committam. Quamóbrem sicut exténsis in Cruce bráchiis & corpore nudus remetípsum atérno Patri tuo sic obtulisti, ut nihil in te superéssset quod ad salútis meæ mundique totíus sacrificium non adhiberétur, ita & ego totum & intégrè me tibi offero, vires affectusque meos tibi devòveo ac veheménter exópto, ut actiões meæ omnes à sola spíritus gratiæque tuæ directiõne procédant, atque ad sanctæ voluntátis tuæ impletiónem totaliter impendántur. Peráctis Dómine solémnibus his protestatió nibus, cunctas Ecclesiæ tuæ militántis necessitates tam spirituáles, quàm temporáles, Ecclesiámque in flammis Purgátorij patientem bonitatí tuæ comméndo. Preces pauperum, gemitúsque afflíctorum tibi offero. Oro ut Superióribus, Parentibus & Amícis meis succúrras & pro illis ómnibus peto veniam, qui me áliquándo, fortè

injuriâ affecerunt, suppléxque déprecor ut sanctiores tuas benedictiones super illos effundas.

Nonnullas, ad Virginem Sanctam & ad Beatos, aspirationes his piis affectibus addes.

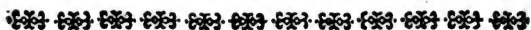
Virgini Beatae congratulaberis quod tam dignè Dominum nostrum in mysterio Incarnationis & in sancta Communione receperit.

Beatis etiam gratulaberis quod nunc facie ad faciem videant, quod in hac vita per speculum tantum & in ænigmate viderunt.

Ab illa Matre sanctissima petes, ut indignitatem tuam supplere & curam tui suscipere dignetur; quandoquidem eò jam honore te cohonestavit filius ejus, ut illius sis & illi uniaris; Sanctos denique rogabis ut intercessionibus suis te adjuvent.

In gratiis sic agendis consumptò non longiori tempore, quàm quò ad parvum de Beata Officium recitandum opus esset, per Pater & Ave, secundum Statuta, has gratiarum actiones concludes.

Cæremoniæ verò generalium Communionum privàtim tibi dicentur.

CAPITULUM X.

*De Réditu à Missis Privatis & sequéntibus
exercitiis usque ad Sexam.*

Contínua ferè est oratio vita Cartusiáni qui, ut par est, Statutórum observántiæ incúmbit; quaprópter médiám tantúm horæ partem incipientibus assignámus ad Mentálem Orationem in Oratório faciendam in forma álibi præsignáta, existimántes sufficiéntem illis esse breviúsculam hanc Orationem, si in solitúdine actiões suas omnes interióri spírítu véluti ánimâ informáre conántur. Erit ergo hoc breve Orationis tempus véluti quoddam præámbulum internórum afféctuum, quibus idéntidem per diem sursum mentem in Deum érigent, & non secùs ac ij qui cum quadam esúrie & non explétâ omníno fame surgunt è mensa, semper sunt ad edéndum paráti, còdem prorsus modò spírítuális hæc reféctio cum moderatióne sumpta faciét ut majóri ánimí vigóre, Cartusiánus éleveť sese ad Deum frequentíssimè in solitúdine per aspiratiões & jaculatorias oratiões, quarum úlum familiárem illi deveníre necesse est.

Sed quia Moniáles nostri Ordinis plùs ótij habent, tùm ob functiões Sacrórum Órdinum quas non vbeunt, tùm quia solitúdinis

observantiæ non ita vacant ut Mönachi, Superioris discretióni relinquitur ipsis permittere, aut non, ut per horam íntegram Oratióni Mentáli vacent.

Oratiónis autem illius tempus aliquántulum diversum erit; Moniáles quippe illam incipient peractâ majóri Missâ, postquàm Tertiám diéi, Sextámque de Beáta binæ & binæ submissâ voce & eodem prorsus modò persolverint, quò Vesperæ apud nos in die Parasceves dicuntur. Mönachi verò post regressum à Missis privátis, & post brevem aliquam animi relaxatióem usque ad horam Nonam, quâ auditâ ad Oratórium sinè cunctatióne pergunt, ut usque ad médiám post horam nonam, prædictam Oratióem ibídem faciant. At qui tardius ab Ecclesiá reverténtur, relaxatô tantisper animò, dimídiam deínde horam in hoc intérno exercítio impéndent.

In tractátu separáto méthodum habes quâ te in hoc orándi génere infórmes, sed Oratiónis matériam ex Molína, vel Busæo & è Meditatiónum libéllo accípies, quæ ad Statum & spíritum vocatiónis suæ bene percipiéndum traditæ sunt, quem libéllum per quinque, aut sex annos continuos resúmes anni cuiúsque inítiò, ut per Meditatiónes quadraginta in hanc rem ibi propósitas, status tui obligatiónes tibi ob óculos ponas, reliquò deínde anni rémpore Molínâ, vel Busæo, pro devotióne tua utéris.

CAPITULUM X.

39

Diebus Jejunijs, quod ab Exaltatione Sanctæ Crucis usque ad Pascha continuatur & quolibet sextâ Fériâ, Vigiliisque nonnullorum principalium Festorum observatur, Orationem istam continuo sequuntur exercitia hæc.

Lectio Spirituâlis, per quartam horæ partem, quam ex libro Introductionis ad vitam Religiosam assument Novitij, nec illam mutabunt donec à Superiøre aliter fuerit ordinatum.

Alterum verò quadrantem expendent in lectione probati alicujus Commentarij, primò in Psalmos, deinde in reliquos Sacræ Scripturæ libros, ut intelligentiæ illius facilitatem inde assequantur.

Moniales autem per mediam horam integram lectioni spirituali vacabunt: sed notandum est quod istorum exercitiorum & aliorum quorumcunque continuatio (Officiis divinis exceptis & iis quæ in Conventu veniunt faciendâ) moraliter tantum intelligenda est, id est relicta libertate nonnullam interponendi morulam inter quælibet exercitia, ut aliquantulum remittatur animi contentio.

[Quantum ad dies binæ refectiōis in ple-
risque locis] experientia docuit utile esse ad
sanitatem corporis conservandam, ut dimidia
hæc hora lectionis, ad aliud tempus differatur,
& in illius locum substituatur corporale ali-
quod exercitium quod refectiōem ipsam

*Vide c. 23.
n. 12. pri-
ma partis
Statut.*

præcedat, quam horâ decimâ sumimus; quapropter mediâ illam horam expendere convenit in aliquo manuali opère, quò paulò vehementius corpus exerceatur, ut sunt ligna findere, hortum radula mundare, terram fodere, &c. actionem ipsam in principio & fine Deo semper offerendo per aliquam devotam aspirationem, ut verbi gratiâ,

Eundo ad laborem.

Gen. c. 3. ¶ Condemnatus sum, ô Dómine! sicut & cæteri Adam filij ad pœnam comedendi panem in sudore vultus mei. Quid de te sum meritus ut eadem necessitate non premar quâ tot alij urgentur, vitam labore quotidiano sustentandi? O Deus meus! quandoquidem victum & alia necessaria sine comparandi sollicitudine mihi tribuisti, justum est ut ad honorandum te ac obediendum laborare contendam, & ut inde aptior fiam ad serviendum tibi. In hunc igitur finem laborare intendo.

Ante lectionem & studium.

Psal. 126. ¶ O Deus meus! cum in vanum laboraverit qui ædificat domum, nisi tu Dómine ædificaveris eam, multò inutilius vel studébo, vel

Luc. c. 24. spirituáli lectioni vacábo, nisi auxilium tuum adsit. Surdum enim cor meum & cæcus erit animus, nisi spírítus tuus apériat mihi sensum ut intelligam scriptúras. Apértum igitur sensum corque dócile concède mihi, ut ea discam quæ per horum librórum lectionem docére me di-

gnaberis. Nec libris, nec ingenio, sed spiritui tuo ac sanctissimæ gratiæ tuæ tribuam quidquid didicero.

Mónita étiam hæc observabis, ad labórem mánuum spectántia.

1. Jaculatorias orationes idéntidem labórándo produces, sed non nímiâ contentióne; cùm enim institútus sit labor iste ut applicatiónis intermissióne recreétur ánimus, indiscretè ágeret, qui ánimum ipsum eádem contentióne applicáret, ac si in Meditatiónis exercítio versáretur.

2. Cave ab inordináta óperum manúalium affectióne & ab eis cessá statim atque horam ad ália te vocántem audieris. Affectio enim hæc nímia, orígo, est ac causá múltiplicis inordinatiónis, inò oppósita est recreatióni, quam in hujúsmodi opéribus percípere potest ánimus, cùm inquietúdinem statim producat. Eò major est recreátio, quò minùs & moderatius iis adhærétur, tunc enim plùs libertátis & minùs sollicitúdinis habétur.

3. Curiositatem in opéribus mánuum devíta, nec tibi plura & vária múltiplices, his enim procul dúbiò dissiparétur ánimus. Pro vehementióri exercítio sufficiet tibi laboráre in horto, & ligna findere, aut runciná levigáre; áliud verò minùs laboriósus tibi erit vel devótam áliquam Imáginem typo fingere, vel scópulas compónere, aut quid simile, occupa-

tionem, aut utilitati potius inserviens, quam curiositati. Unum autem, aut alterum ex utroque genere exercitiorum istorum tibi sufficiet.

Si autem propensio rem, quam decet, affectum ad talia aliquando in te reperias, recoga te non venisse ad Religionem ut artes mechanicas discas, sed hanc tantum de causa operi etiam manuum vacandum tibi esse, ut Deum ex toto te honorare satagas per exercitia corporis, sicut & animi. Hæcque opera manualia non esse æstimanda aliquid per se, sed tantum ex respectu ad finem, pro quo adhibentur, qui verè spiritualis est, cum considerari debeant veluti medium sine quo animus non posset in solitudine relaxari, ac proinde ad spiritualia gerenda reparari.

CAP. XI.

De tempore quod inter Sextam & Meridiem effluit.

DIEBUS Jejuniij auditio campanæ pulsus horæ decimæ, ad Oratorium pergitur, Sextam de die & Nonam de Beata continuatim dicturi, ad quæ Officia præparamur per præviam aliquam aspirationem eoque persolutis, verba male prolata, vel omissa supplēmus per recitationem Psalmi, Laudate Dominum omnes gentes, cum breviuscula aspira-

tione quâ hæc Officia Deo offeramus, quod quidem in cæteris diæi Officiis observandum est.

Séquitur corporale exercitium quod ante prándium vehementius esse oportet, illudque usque ad undécimam continuamus.

Horâ undécimâ pulsatur ad Nonam, sed antequâ eam dicturi ad Oratorium pergamus, utensilia in fenestella reponimus, quibus vinum, ignem & cætera necessaria accipiamus, & Nonâ persolutâ refectiõnem sumimus.

Diæbus verò quibus non jejünamus, Sextati tantum de die dicimus, postea prandemus, & post prándium animus relaxamus deambulando in Horto, vel Cellulam mundando, vel alicui manuali operi vacando, quod moderatum sit; à vehementiori enim labore, aut applicatiõne animi tunc abstinendum est, multum quippè nocet sanitati applicatio animi post cibum quæ per attractiõnem spirituum concoctiõnem impedit, ac gravissima causat incommoda, quæ si non statim, interveniente tamen tempore, sentiuntur in solitudine. Quâobrem post prándium per horam integram recreandus est animus, quæ merídie finietur diæbus binæ refectiõnis, horâ verò primâ post merídiem diæbus jejünij. Sed circa refectiõnem hæc observabis mónita.

i. Piam aliquam Deo próferes aspiratiõnem super necessitatibus tot pauperum qui

ostiátim mendicádo , vitam tólerant cum gravi labóre & abjectióne , grátias ages quòd tam benignè tuis prospéxerit necessitatibus, & inténtionem tuam díriges , ut cò tantum sine cibis uti velis , véluti medicaménto ab eo ordináto ad vitæ tuæ sustentáculum.

Ante Refectionem.

¶ Deus meus! si tuus omnino non fúero & si pro te ómnia non féceo contra me justè insúrgent tot ínopes , ut ingrátitudinem meam mihi éxprobrent , & si tuis utédo beneficiis álij rei quàm tibi soli adhæsero , indignum me reddo , qui hæc ipsa beneficia accípiam ; concede ergo mihi propítius refecciónem hanc pro te solùm & secúndum voluntátem tuam súmerè , ut vires reficiam quas tuo servítio, pósteà impéndam.

2. Cùm solus refecciónem sumes, æquè modestè cómede ac si in Refectório súmeres. Moniáles verò nostri Órdinis quæ in ipso Refectório quotidie cómedunt , præscripta super hoc à Statútis accurátè servábunt dicéntque Sextam & Nonam cò modò quò hæc ipsa Statúta fieri jubent die quâ novus Prior in sede sua collocátur. Cùm solus in Cella refecciónem sumes, comedéndo ne legas , córporis enim valerúdini nocére posset applicátio animi, quem ab evagatióibus tantúmmodò revocáre tunc suffíciet, jaculatórias Oratiónes ter, quátèrve duránte refecciónè producéndo. Voluntátis

Iustitias Dei est ut comedas quandoquidem te cum hac necessitate creavit, eâ ergo mente comedere quia sic ipse voluit & Apóstolo obédies dicéti. [Sive manducátis, sive bíbitis, 1. Cor. c. 10. omnia in glóriam Dei facite.]

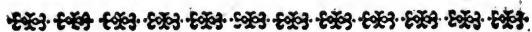
3. Ex appóstitis cibis indifferéter & bonâ fide manducâbis quantum te indigere cognoscēs. Alia enim est vivendi ratio hominis qui sui juris est, ut quæcunque velit faciat, & alia solitariam vitam ducéntis, cui diurni nocturnique labores impóstiti & applicatiões animi injunctæ sunt, præscriptæque ab obediéntia mortificatiões ac privatiões, si enim quis solitarius vellet sibi arbitrarias impónere abstinentias, præpósterè sapiùs ágeret, & sanitati multum noceret.

Accède ígitur ad mensam cum majóri quâ póteris indifferétiâ circa fércula, eaque sume quæ tibi apponúntur, sive gústui tuo sapiant, sive non, verbi illius memor ab ipso Christi ore Apóstolis dicti, [edéntes & bibéntes quæ Luc. c. 10. apud illos sunt.] Si gústui sapiant, comedere nihilominus quantum putâbis esse tibi necessarium, & benedic ei qui corda nostra cibo & lætitia replere dignatur. Ne putes ad mortificationem requiri, ut gustus delectatio non sentiatur, id enim fieri non potest; sed cura tantum ut ex necessitate & cum intentione bona comedas, cibo moderatè uténdo, & ab illa intemperantia cavéndo, quæ ad excéssum

ſciēter pervēniat juſtam neceſſitatem notabi-
liter ſuperāntem. Crede Superiōres tuos te
ipſo multo mēlius ſcire quibus indigeas , &
quidquid illud ſit quod tibi appōni curent, ex
eo bonā fide & in libertate ſpīritus mandūca
quantū ſatis & donec ſedatam famem tuam
& honēſtē refectum te ſentias; ſed veram mor-
tificatiōem in eo ſtatue , ut oblātos cibos æ-
quanimit̃er & cum indifferētia accipias ; ut
quando non apponūntur quos appetis , natū-
ram vincas ; ut ab omni ſingularitate in cibo
& querimonia ſemper abſtineas ; & ut dum
āliqua re inſolita indiges , animō perfectē re-
ſignatō id expōnas ; quæ ſi bene obſervāveris
mortificatus ſimul & obédiens exiſtes, ſicque
ſenſualitatem ſimulque propriam voluntatem
mortificabis.

4. Præter gratiarum actiōnes poſt prān-
dium à Statūtis præſcriptas, piā aliquā aspira-
tiōe recognōſces , quā ſtrictē obligēris ad
bene Deo ſerviendum ; Pāuperum neceſſitates
illi commendabis, & per intentionis Directiō-
nem mente exprimes te tantū cō ſine ſequēn-
tem recreationem acceptūrum , ut inde ad
ejus obſequium aptior atque promptior effi-
ciaris.

Lectionem ac Reſponſorium Matutinārum
hōc ipſo recreationis tēpore prævidēbis.
Moniales verò quæ ſimul & in commūni ſeſe
récreant, obſervare ſtudēbunt ea quæ infra
Capitulo de Recreatione dicēntur.

CAP. XII.

*De Occupationibus quibus vacandum est
inter Meridiem & Vesperas.*

DIEBUS Jejuniij cum circa meridiem tantum prandium finiatur, hora etiam circiter prima terminabitur recreatio. Sed diebus binæ refectiōis, auditō meridie utramque Nonam de Beata & de die persolves, & datā mediā post meridiem, ea supplēbis exercitia quibus dimidiā ante Sextam, quam labōri manuum impendisti, vacandum erat. Per quartam igitur horæ partem spirituāli lectiōni vacabis & per alium quadrātem leges Commentarium in Psalmos, ut supra notatum est.

Horā primā post meridiem ad studium te conferes usque ad horam secundam; sed ut modicum temporis quod tibi ad studendum assignatur fructuosè impendatur & debita præparatiōi ad sacros Ordines recipiēdos eorūque functiōes ritè obeūdas tibi utiliter inserviat, mōnita hæc diligēter observa.

1. Libros non leges alios quam qui tibi à Prælato tuo indicabuntur, qui quidem Libri ad tres reduci possunt. Scilicet.

Ad Theologiæ compendium, quale est illud cui titulus est Medulla Theologiæ, opus egrē-

d ij

gium à Dómino Abélly Epíscopo Ruthenénsi compósitum.

Ad Catechísmum Concílij Tridentíni & ad Theológiam morálem in Tábulis depíctam. Certum quippe est quòd ut áliquid plenè solidèque discere váleant nostri junióres Solitárij, quibus ádeò breve súperest témpus ad stúdiũ, illud restringéndum est ad paucos libros, seléctis quibúsdam adhæréndum, & impediéndum ne ánimi fantásias in hoc Junióres inexpérti sequántur, alióqui tempus sápiùs inútiliter terent, nihílque certi ac sólidi adíscent.

Non multùm matérix leges vice quâlibet, sed eórum quæ légeris intelligéntiam ássequi conáberis, plúries éadem relegéndo & véluti præparádo te ad ratióem eórum per modum repetitiónis semel in hebdómada redéndam Superióri, vel Vicário, aut álij quem ad hoc Prior deputáverit; ut difficultátum solutióem atque explicatióem áudias, quibus cápere váleas ea quibus per Hebdómadam stúdiũ applicúeris.

Stúdiũ per Oratióem inchoábis, illúque prosequéris modò pro spirituálibus lectiõibus tibi adnotátò in libro Introductiõis ad vitam Religiósam, qui directiõem & matériam lectiõnum spirituálium complectitur.

Ab hora secúnda usque ad médiã quã Vesperas incípere consuevimus, alicui manuáli

CAPITULUM XIII. 49

óperi vacábis , quô corpus exerceas & áptior efficiáris ad Officia , quæ continuò sequúntur, persolvénda; dando sic locum ánimo tuam applicationem intermittéendi.

Moniales autem post recreatióem, in Células sese recípiunt ad pium áliquíd legéndum & ad Monachátus sive ex Statúto débítos in Psalmis persolvéndos , sive grátuitos (idest ultrò ac grátuitò à Reveréndo Patre concéssos) per Oratióem Mentálem vel Psalmórum recitatióem reddéndos, ut infra Capítulo de Officiis Defunctórum dicétur. Réliquum verò témporis usque ad Vésperas in opéribus manúalibus expéndent.

CAP. XIII.

*De Témpace quod inter Vésperas & Recollec-
tióem éssluit.*

CONVENIT ut paulò ante médiám post secúndam, labórem mánuum relínquas & hábitu decétti te compónas ad Vésperas de Beáta in Oratório, relíctis ómnibus, persolvénda statim atque campánam audieris, ad quas brevi áliquâ aspiratióne te preparábis.

Hanc ipsám preparatióem ex his Davídicis verbis sumes, si libúerit. [Elevátio má- *Psalm. 140.*

d iij

num mearum Domine Sacrificium vespertinum] & dices, verbi gratia.

¶ Satis indicasti, o Deus meus! te libenter à nobis sacrificium Laudis accipere & licet merito timere debeam eas enarrare, cum peccator sim, venio nihilominus talis, qualis ego sum & coram te appareo, ut has ipsas Laudes assumam per os meum secundum Ordinis nostri Statuta: siste animi mei inconstantiam ut sese coram te recolligat: cor meum purifica ut inanes illius affectiones ante te dissipentur, sustentata per gratiam tuam bonum desiderium quod mihi inest sanctam tuam adimplendi voluntatem, Vesperarum Officium recitando & cantando.

Incipies deinde Ave Maria & dictis Vesperis subjunges Laudate prout notatum est.

Inter Vesperas de Beata, & Vesperas diei si aliquid temporis superfuerit, Litánias Beatæ Mariæ Virginis, aut Rosarij decadem aliquam dicere poteris, modò hoc, modò illud; sed utrumque devotioni tuæ relinquitur.

Antequàm pergas ad Vesperas, in fenestella ponere memineris utensilia necessaria ad recipiendum quod pro Collatiuncula vespertina ministratur, & statim ad pulsum campanæ ad Ecclesiam ibis. Eundo autem adnotatas superius pro Matutinis aspirationes renovabis, salutatio deinde sanctissimò Sacramentò, modeste campanam ordine tuo pulsabis, pergesque

CAPITULUM XIII. 57

ad sedem tuam, Vesperas eodem modo ibidem cantaturus, quò cantanda esse omnia Divina Officia jam supra dictum est.

Per solutò Officiò in Cellam revérsus, flexisque in Oratorio génibus, Deo brevíssimè offeres Officia hæc divína quibus interfuísti, & véniam de negligéntiis ejusque auxiliùm petes. Sed ántequàm Cellam intres, piam aliquam aspiratióem ad Deum proférre semper memineris, dicéndo verbí gratià.

¶ Ingrédere mecum Dómine in solitudinis meæ domum, & concéde propítius ut híc secùs pedes tuos cum sancta Amatrice tua Magdaléna discam modum ac ratióem uní necessariò sollicitè vacándi atque únice intendéndi; fac ut cum te solo solus híc hábitem, nec finas contra voluntátem tuam intráre quidquam, cui adhæreat cor meum & à te retrahátur; scribe dénique in cordis mei Tábulis amórem & legem tuam, quemádmódum dígitò scripsísti Decálogum in lapídeis Móysis tábulis, dum tecum solus conversabátur.

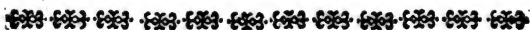
Beatíssimam Vírginem, sanctum Patrem nostrum Brunónem & omnes sanctos Eremícolas deprecáre, ut te docére dignéntur, quò pactò verus efficiáris solitárius.

Cùm ministráta fuerit Cœnula diébus binæ refectiõis, eodem prorsus modò eam sumes sicut de prándio dictum est.

Sed diébus jejúnij Ordinis accípies, cum
d iij

vino quod pro Collatiúncula ministrátur, frústulum panis trium circiter aut quátuor uncíarum ; ages deínde grátias prout in Diurnáli notátur , dicésque diébus jejúnij, [Agimus tibi grátias, &c. duntáxat,] & per médiám horam te pósteà recreábis sive deambuládo in horto, sive levióri alicui vacádo óperi, quod sinè gravi strépitu perficiátur , sive ea præparádo quibus nocte sequénti indigébis.

Réliquum autem témporis quod inter hanc recreationém & médiám ante Completórium intercédit , aut stúdio impendátur , aut recitatióni Psalmórum, Officiorúmve quæ pro Defúctis debéntur.

C A P. XIV.

De Recollectione.

ME'DIA hora quæ præcédit Completórium, Recolleccióni studiósè impendenda est, quæ in duas partes dividitur, quarum áltera consciéntiæ exámini, qualítérve nos gesserimus circa bona propósita in Oratióne Mentáli elícita, áltera verò spirituáli lectiúi destinátur.

Ut autem Recollecciónis illíus témpus certò cognoscátur, sciéndum est , ómnibus Festórum vigíliis pulsári apud nos pro Completó-

CAPITULUM XIV. 53

riis persolvendis horâ quintâ post meridiem, reliquis verò diebus à Cœna Dómini usque ad Festum Exaltatiónis Sanctæ Crucis horâ sextâ. Sed ab hoc ipso Exaltatiónis Festo sensim accelerando fit citiùs iste Completórii pulsus, donec in Festo ómnium Sanctórum fiat horâ circiter médiâ post quintam pomeridiánam. Itaque primâ die post Exaltatiónem pulsatur médiô quadrante ante horam sextam, & íntegrô deinde quadrante in Festo sancti Patris nostri Brunónis, donec ad Festum ómnium Sanctórum pervéntum fúerit, in quo médiâ post quintam (ut dictum est) signum datur pro Completóriis; quod quidem in hoc eódem statu perseverat usque ad Purificatióem, quâ die incipimus pulsus Completórii diffère usque ad médium quadrantem post médiam ante Sextam; inde ad tertium usque quadrantem differimus, cum scilicet médium téporis attigérimus quod inter Purificatióem & Cœnam Dómini intercédit & tandem in Cœna Dómini iterum incipimus horâ sextâ pulsare, quod usque ad Festum Exaltatiónis sanctæ Crucis continuamus.

Recollecciónem incípies per Sancti Spíritus invocatióem ac deinde te coram Deo sistes, véluti filium quem vocat pater ut rationem ab eo éxigat de actiõibus diúrnis & ut in quibus erráverit ac offéndit ei osténdat illumque corripiat.

I. Humiliabis te summopere coram illo, dicendo verbi gratiâ.

¶ Exórdior, ô Pater mi cœléstis ! per istam sincéram confessiônem, me tantum esse aptum ex me ad abutendum grâtiis tuis & quæ mihi tribuis bona, dissipandum. Si volúeris conténderé mecum non pótero tibi respondére unum pro mille quæ justè mihi imputâbis [& si iniquitates observâveris Dómine, Dómine quis sustinébit ?] Advólvo me igitur pédibus tuis ut indignum me beneficiis tuis agnóscens, negligéntias & ingrati túdines meas fatear ac petam à te ut peccáta mea & apérias mihi, & benignè remittas.

Præcípua quæ accepisti à Deo beneficia hîc sigillatim recensébis atque dices ; Ego verò Dómine quid retribuui tibi pro tot, tantisque misericórdiæ & amoris erga me tui effectibus, quorum tóties experimentum feci ?

Actum deinde Contritiónis de ómnibus peccátis tuis elicies, grátias agéndo Deo quòd te ad pœniténtiam expectâverit.

¶ Sed quid hódie egi, ô Dómine ! ut declinarem à malo & facerem bonum quod facere téneor in domo tua, ubi servíre tibi débéo ? Illúmina ténebras meas, ut id cognóscam. Corripe me fórtiter de defectibus meis intèrnô increpatiónis tuæ verbo, & voluntátem meam corróbora, ut tibi fidélior impósterum esse váleat.

CAPITULUM XIV.

55

Pios impulsus quibus à Deo motus es, qualiterve eis usus fueris, primum examina, quod si aliquibus bene, utcumque te usum fuisse deprehenderis, de hoc gratias Deo liberè referes, singula etiam specificabis auxilia, quibus te adjúvit, ut Status tui Officia impleres vinceréque has. N. & illas. N. difficultates. Gloriam dabis illi de omnibus, ut omnium Authóri, nihil præter id quod dicit scriptúra tibi tribuens, [Pótuít facere mala & non fecit;] Révera enim grátia illius est, quæ libertatem tuam *Ecclesi.* & prævenit & firmávit; libértas verò tua cum *c. 31.* grátia concúrrit, ut áliquíd eórum quæ facere debúeras faceres, fugerésque áliquíd illórum quæ fúgere debes.

Ut autem ab húmili tui ipsius opinióne magis penetréris, meliúsque noscas quid grátia debeas, ánimam tuam considera véluti terram super quam solis sui rádios, imbres, inflúxus, ac semen suum effúdit ipsa Dei grátia; quæ etiam facultatem réddidit fructus bonos faciéndi, cùm antea damnáta esset per maledictiónem ad spinas & tribulos duntaxat producendos; scito etiam ipsam esse grátiam, quæ intéris & extéris dispositiönibus suis terram illam coluit, & etiámnùm colit; quæque actualibus suis auxiliis libertatem tuam éxcitat ad agendum & operándum cum illa circa hanc tui cordis terram.

Quid igitur in his ómnibus tuum potest re-

putari præter consensum à te grátia Divinæ adjunctum, ut cum illa laborares, ad terram cordis tui excolendam, quæ aliquid boni ex se ipsa nunquam protulisset? non secus ac terra quam pedibus calcas, quæ nihil sine cultura, nihil sine semine, pluvia, Sole, & aliis ad terræ feracitatem necessariis proferret; non ergo tu, sed grátia Dei bonum in te, & tecum operatur, quæ si aliquando & aliquò modò te tibi ipsi relinquere videatur, ut insufficiéntiam tuam sentias, id eò fine tantum fit ut melius agnoscas quantum ejusdem grátia auxiliò indigeas, & inde exciteris circa hæc tria Evangelij verba opere & actu melius perficienda [pétite, querite, pulsate] quæ vitæ Christianæ sunt veluti Cárduces.

*Matth.
cap. 7.*

Ecce habes sub paucis quid de Jesu Christi grátia sentire debeas, cujus mystéria quæ nobis sunt nota, hæc terræ, solis, pluviae, temporisque similitudine tibi sufficiénter exprimuntur; alia verò incógnita intelligentiæ nostræ vires longè súperant & à nobis sunt potiùs adoranda, quàm subtili speculatione investiganda.

Illud tandem ut fidei veritas inconcussè tenendum est, quòd si, secretò suò Consiliò, tantam tamque exténsam grátiam Justo Deus noluerit concedi, ut ab omni prorsus liberaretur peccato, & in ea constitueretur libertate, quæ Deum sensibili dilectione jùgiter amaret operareturque bonum omne quod vellet; talia ta-

men grátiae auxília illi semper tribuúntur, quibus uti potest & de facto secúndum majus, aut minus útitur libértas, aut étiam abútitur. Lápsum & peccatórum causa est iste grátiae abúsus, unde étiam fit ut aliquándo subtrahántur majóres grátiae. De bono ergo quod operáris tota glória Deo reddénda est, malum verò omne tibi imputándum est; si enim minúscula quædam infirmitátis peccáta, leviorésque deféctus aliquándo oriántur ab insufficiéntia, quam totaliter in te destrúere grátia nóluit, id procedit aut ex supérbia tua, aut negligéntia, vel ex malítia quibus Christi grátiis abúsus es, vel non bene úteris & inde est quòd in his sicut & in ómnibus áliis peccátis reus constituáris.

Istâ terræ ac pluviárum similitúdine útitur Paulus, ad explicándum quid in huímáno corde operétur grátia, dum dicit [terra enim sæpè veniéntem super se bibens imbrem & gènerans herbam opportúnam illis à quibus cólitur, áccipit benedictiónem à Deo;] *Heb. c. 6.* At paulò post, his verbis describit pœnam imminéntem iis qui in grátiae Dei abúsus incidunt quíque post accéptam gratiárum illius plúviam, solas gérminant spinas; [próferens autem spinas ac tribulos, inquit, réproba est & maledícto próxima.] Actiónes igitur tuas exámina, & peccáta, vel negligéntias in eis commíssas, ut reum te coram Deo agnóscas & inde dicas cum Davíde, [tibi soli peccávi & malum

Psal. 50.

coram te feci.] Ego sum, Dómine, qui peccávi, contra te solum peccávi & malum coram te feci: Christus enim virtutem grátiae júgiter in justificátos influit tanquàm caput in membra & tanquàm vitis in pálmities; sola igitur voluntátis tuæ malítia peccáti causa fuit, efféctus grátiae múltiples per supérbiam suam impediéndo.

Confidera deínde in quibus peccáveris.

1. Contra Deum, irreveréter, negligéter, aut culpâ tuâ somnolénter te geréndo in divínis Offíciis, vel distractiónibus sciénter attendéndo, aut áliquos versus omitténdo, &c.

2. Contra próximum, actiónes illius ex curiositate vel aversióne invéstigádo & malè interpretádo, vanis suspiciónibus aut verbis insectádo, vel per verba aut actus malum ei exéplum præbédo.

3. Contra teípsum, sive per negligéntiam in vincédis promptè tentatióibus, sive per linguam & sensus non bene refrenátos, vel per tristitiæ ac impatiétiæ motus admíssos, vel per inhæréntiam inordinátam alicui rei, cujus privatióne turbaréris, aut per bonæ de te existimatiónis desidérium, vel per naturæ obmurmuratiónes nimis facíle admíssas, quando correctus fuísti, aut áliquid proút desideráveras, non tibi evenit, vel per ália simília.

4. Contra Statúta Ordinis, horum áliquid aut sciénter omitténdo, aut transgrediéndo.

CAPITULUM XIV. 59

Sed moderatè, tranquillè, & sinè ànimi anxietate instituendum est univèrsum exàmen istud, prout adnotatum invenies in quarto spiritalium Instructiònum libèllo; & in hoc præsertim vis omnis conatúsque adhibendus est, ut corrigere teipsum meliúsque posthàc vivere, Deo bene juvante firmiter proponas.

Si fortè pauca reprehensione digna in hoc videris exàmine & nonnulla inde suboriatur vanæ gloriolæ cogitatio, ad memoriàm révo- ca verba Discipuli, quem diligébat Jesus, dicentis [si dixerimus quòd peccatum non habemus, ipsi nos seducimus & veritas in nobis non est]

*1. Ioan.
cap. 1.*

Conclúde tandem exàmen istud per actus Contritiònis, & Oblatiònis, per bona propòsita, &c. dicèdo, verbi gràtià.

¶ Quid à nobis Dómine Deus expectàre potes, tu qui infirmitatum, malitiæ, pravárumque nostrárum consuetudinum abyssum nosti? At in hoc potíssimùm mirábilis es, quòd ingrátam licèt creatúram & ingrati ànimi signa tibi duntáxat retribuèntem, semper tamen diligere velis; si quid enim est boni in actiònib⁹ meis dedit gràtia tua ut id operàrer, sed à me solo procèdit malum omne & à negligentia mea in sequèndis inspiratiònibus tuis, debitóque conátu non adhibèndo ad victóriam de natúra corrúpta reportándam.

¶ Véniam ígitur ex toto corde meo peto à

60 DIRECT. NOVITIOR.

te de defectibus peccatisque à me commissis, quorum reum hîc coram te me agnôsko ; pœnitet me ob amorem tui ea commississe & adjuvante sanctissimâ grâtiâ tuâ emendationem eorum promitto firmiterque propôno.

¶ Grâtiâs ago tibi pro omnibus inspirationibus & auxiliis grâtiæ quæ mihi concessisti hodie, maxime verò in his. N. & illis N. tentationum ac difficultatum occasionibus, &c. si quid boni in meis actionibus apparet, tuum est, Dômine, totumque illud tibi offero, bonitatem tuam admirando, quæ dona sua in nostrum cedere meritum voluit, quasi à nobis omnia essent.

Psal. 15. ¶ Cœrva me, Dômine, in piis cogitationibus quas inspiravit mihi grâtiâ tua, quoniam speravi in te, & cum Davide dico, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

¶ Diem istum sicut per te cœpi, per te etiam finire desidero & grâtiâs tibi ago non tantum pro beneficiis mihi concessis, sed etiam pro illis omnibus quæ Ordini nostro, paréntibus, amicis, ægrôtis, afflîctis, &c. largitus es ; & pro consolationibus, quibus animas in Purgatorio detentas refrigerasti. Pro his autem animabus dices Psalmum, De profundis, cum Oratione Fidélium.

Consciëntiæ exâmen, sic persolûtum, sequitur lectio spirituâlis, cujus librum, veluti epistolârûm

CAPITULUM XIV.

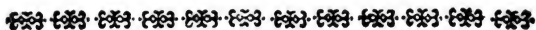
61

stolarum fasciculum tibi è cœlo missum, accipies, ut ei per bonos actus & ópera responsum præbeas.

Liber cui titulus est *Introdúctio ad vitam Religiosam*, únicus erit qui per novem primos Novitiatus tui menses pro lectúra, vel potiùs stúdio spirituáli tibi inserviat, cujus spátium in duóbus tantùm horæ quadrántibus bipartitis consistit, quorum alter pro témpore matutino álibi assignatum habes; liber autem ille ex sacre Scripturæ sententiis & váriis, è libris de Imitatione Christi Divique Francisci Salésij Introductione, fragmentis in unum colligatis & in lectiões distinctis contéxtus ac compósitus est. Nihil solidius quærere potes tribus his sanctitatis fountibus, è quibus eruitur; & si ea quæ in libri illius præfatione docentur sèdulò servaveris ac duos quadrantes ad hoc pietatis stúdiùm assignatos fideliter impenderis, sufficient proculdubio ut in sciéntia sanctorum magnum progréssum facias.

Quatuor étiam álios Instructionum spiritalium libellos ad manum poteris habere, ex quibus salutaria mónita tibi necessària erues.

Nihil igitur ampliùs circa spiritualem hanc lectiõem & fructuosè legendi méthodum hîc adnotabimus; id enim in supradicti libri præfatione explicatum reperies, specialémque directionem ad illud spirituales lectiõis exercitium ritè obeundum.

CAP. XV.

De Completóriis & Vespertino Cúbitu.

STATIM atque signum pro Indulgentiis audieris, eas lucraberis & præmissa in Oratorio brevi aliquâ aspiratione, prout alibi jam dictum est, duplex deinde Completorii, de die scilicet & de Beata Officium ibidem persolves; in quorum fine subjunges orationem Sacrosanctæ, cum iisdem oblationis actibus quos pro Matutinarum fine supra notatos habes.

Persolutis Officiis non differes accubare, ne de horis ad quietem deputatis quidquam perdas; quod diligenter observandum est, veluti opus quod ad Dei gloriam spectat; non enim propter te, sed propter illum, somnum capere debes, tanquam necessarium medium, quò idóneus efficiaris ad illius servitij exercitia iterum incipiènda & ritè obeúnda.

Lectum petendo eandem orationum idéam resumere licebit, quam superius post Matutinas tradidimus, vel piis quibúsdam aspirationib⁹ ad Deum mentem elevare, sic verbi gratiâ.

¶ O Dómine! ad lectum accédo ut hanc somni quietem capiam quia sic fieri voluisti. In manus tuas interim comméndo spíritum meum tibi que laudes omnes offero quas dum dormiam, beáti Spíritus tibi dabunt.

CAPITULUM XV. 63

¶ Libera me ab inimicórum meórum insidiis, malum detéstor quod vel in ipso somni rémpore, aut cùm nondùm plenè expergefactus fuero fortè suggerent, ei me nullò modò consentire velle protéstor & ipsum consensum meum in manus tuas depóno, donec ad eum statum rédeam, quò libere omnino eò uti váleam.

Virginem Beátam, omnes Sanctos Angelum custódem, &c. invocábis & lectum peténdo recogitábis, quòd ómnia quotidie mortis memóriam tibi rénovant; Sol quippè qui & óritur & óccidit, somnus ac lectulus hic, mortis & sepúlchri imáginem tibi apérté éxprimunt.

Verba hæc Davídis quandóque repétes; [Notum fac mihi, Dómine finem meum & númerum diérum meórum quis est, ut sciam quid desit mihi ?] & desidérium animò concípies reliquos dies vitæ tuæ utiliùs insuméndi, quàm prætéritos. *Psal. 38.*

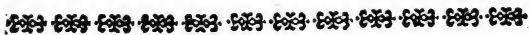
Quando disciplinæ exercítium injunctum, aut permíssum tibi fuerit (præter id quod quâlibet sextâ fériâ solet fieri) vésperè peténdo lectum, vel post Matutínas, eam tibi non in dorsum, sed super fémora infliges & præter modéstiam in hoc exercéitio servándam, ad id per aliquam te præparábis aspiratióem, dicéndo exémpli gratiá.

¶ Memor sum ô Dómine ! oppróbrii & confusiónis quam pro me passus es in flagellat
c ij

Isaia 53. tione tua ; ubi cum æquali crudelitate pariter ac dolore disciplina pacis nostræ super te fuit. Æquum est ut qui flagellationis tuæ causa fui, illius aliquò modò etià particeps fiam ; at cum te non solum à me flagellatū sed & crucifixum fuisse recógito , fateor nullum esse supplicium quod non mérear ; id saltem nunc agnósko per hoc pœnitentiæ exercitium , suppléxque peto à te vires & ánimum quibus in eódem spíritu quò passus es, ego quoque pati váleam.

Complétô hóc exercitiô , ôfferes illud Deo, dicéndo verbi grátia.

¶ Leviórem hanc pœnam quam mihi impólui ; accípere ac iis pœnis uníre dignéris, quas in acerbíssima passióne tua pro salute mea passus es , firmum propósitum patiéndi pro te ómnia concéde mihi ac vires vincéndi ob amórem tui oppróbria , confusiónem & quálibet ália quæ natúra mea corrúpta exhoréscit.

CAP. XVI.

De Spatiamento & modo se geréndi in recreationibus quæ ánimi relaxándi grátia concedúntur.

HIc in primis cavéndum est ne brevi témpore perdas quidquid per hebdomadam congregasti , quod proculdúbio accí-

CAPITULUM XVI. 65

deret, si distrahi omnino animum sineres habendamque laxius solveres linguæ, quæ nisi observetur, ad multiloquium se effundit ac effluit, postquam silentiò aliquândiù coercita est; non tamen austeriòri taciturnitate angere hîc animum consilimus, nec honestam loquendi libertatem prohibemus, quæ utile sciat miscere rebus nonnullis indifferentibus, quibus exhilarari ac recreari valeat animus; si enim eadem gravitate hîc agendum esset ac in Ecclesiâ agimus, recreatio dici non posset: omnia enim tempus habent, nec inter cætera agendi tempora omisit Salomon tempus ridendi, id est, moderatè se recreandi; sed ut hanc ipsam moderationem discas, necnon urbanam comitatem cum qua vitatò omni excéssu hîc te geras, Hæc tibi traduntur mónita.

1. Pro certo hábeas magnam reperiri in regenda lingua difficultatem, & hoc unum ad linguam bene gubernandam adesse tibi médium; si videlicet per justam humilémque tui ipsius opinióem & insufficiéntiæ agnitióem, animam tuam præparáveris. Deúmque oráveris ut linguam tuam gubérnet, te adjuvet ac bonum illius usum edóceat, ad loquendum & tacendum quando opórtet; hanc nobis veritatem Salomónis ore tradidit Spíritus Sanctus, dicens, [Hóminis est animam præparare & Dñi gubernare linguã.] Hoc igitur pro fundamento ponendum est ad linguæ bene dirigén-

Proverb.

c. 16.

dæ sciéntiam addiscéndam, sinè quo ruína patébit ædificium nostrum spirituále.

2. Ab eo diligénter abstine quod jactántiam sapit ; hoc enim audiétes naturaliter offéndit, quibus inest étiam superbiæ principium, quò fit ut álterum per jactántiam sese super álios extolléntem graviter ferant ac repugnánter áudiant. En veram ac principálem causam ob quam is qui se jactat áliis gravis est ac onerosus. Non idéò prohibémus honestam libertátem loquéndi de iis quæ vel vídimus, vel audívimus, vel lectióne didicimus, si enim hoc non licéret tacéndum omníno in Spatiamentis esset ; sed asluéscere debes ad dicéndum quæ dicis non jactánter, sed per simplis narratiónis modum : cavéndum autem est à nimis crítica verbórum sic prolatorum censúra, & si quid vel à te, vel ab áliis dicatur quod hoc vitium redóleat, non idéò turbári opórtet, sed occasio pótiùs inde accipiéndà se humiliándi, observándi ac corrigéndi, séque invicèmm commiseratiónis animò tolerándi, qui enim non peccat in verbo perfectíssimus est, ut ait D. Jacóbus, qui étiam dicit omnem naturam bestiárum & vólucrum & serpéntium & cæterórum domári & dómita esse à natúra humana : linguam autem nullum hóminum domáre posse & universitátem iniquitátis esse.

Epist. c. 3.

3. Fuge ab omni quod spéciem habet detractiόνis, tinea enim est detractio, conversa-

tionis humanæ suavitatem omnem corródens ac destruens, habet cor latum ac profundum in quo defectus proximi tui sub secreto recóndere valeas, verbi illius Sapientis memor, [au-
disti verbum adversus proximum tuum? Com-
moriatur in te, fidens quóniam non te dirúm-
pet. A facie verbi párturit fatuus, tanquàm gé-
mitus partus infantis.]

Eccles.
c. 19

Ad detractiōnem verò non cénfenda est per-
tinére illa recreatiōnis matéria quæ sinè culpa
desúmitur liberáli quòdam jocándi génere ex
certis quibúsdam imperfectiōnibus, quæ ferè
ómnibus communes sunt & is qui inde stoma-
charétur parùm mortificátus & inurbánus ha-
béri mererétur. Viri enim est affábilis, urbáni,
atque étiam mortificári oblectáre se ac ridére
cum ridéntibus, de leviúsculis hujúsmodi oc-
casiōnibus, unde recreatiōnis matéria accípi-
tur: cum illis verò qui ab hoc liberáli jocán-
di génere offenderéntur, cave diligénter ne
hâc libertáte utáris, non enim jus habent coæ-
quáles sese ínvicem mortificándi.

Altercatiōnes dévita, lóngiùs enim abdú-
cunt junióres ánimos qui semetípsos compésc-
cere nondum adhuc didicérunt. Ea de quibus
certi omníno non sumus asseveráre adversùs
áalterum fácilè non debémus, quæ verò indu-
bitánter scimus, ea semel aut íterum affirmáre
súfficit, & deínde tacéndum est. Si autem er-
róneum quid, aut periculósas habens conse-

quéntias coram nobis dicerétur , defendénda esset tunc véritas , eáque liberè dicénda essent quæ scirémus , ad eum qui tália proferret ab errore abducéndum , ac impediéndum ne idem error audientibus suaderétur : subrépunt enim ac latè serpunt erróres , cùm eis nil objícitur ; id tamen fieri debet servátis , quàm diligénter modéstia légibus. Hæc véluti per transfennam hîc tibi notántur , cùm cætera quæ ad bonum linguæ usum áttinent in lectiónibus tuis spirítualibus fúsiùs díscere possis.

Hora quâ ad Spatiaménta pro tempestátum varietáte pèrgimus , privátim tibi indicábitur , sed diébus binæ refectiónis quidquid superfúerit témporis à Missâ priváta usque ad Sextam , Oratióni Mentáli ac spirítuali lectióni sèdulò impendéndum est.

Signò pro Spatiaménto auditò , egrediéris è Cella ut ad locum pergas , quò Religióni conveniunt , qui quidem locus solet esse Collóquium , & eúndo duas aut tres próferes aspiratiónes , dicéndo exémpli grátia.

¶ O Deus meus ! ad hoc pergo Spatiaméntum quia id mihi à Statúto jubétur , tuam sanctam præsentiam honoráre ubique desídero & ex váriis quæ mihi sese ófferent objéctis occasiònem inde laudándi te accípere propóno ; sed cordis mei jánuas claudé , ne intret creaturárum amor inordinátus & illud óccupet.

¶ Infirmitátem & proclivitátem meam no-

CAPITULUM XVI. 69

sti in sectandis sensuum propensionibus; Scio Dómine quòd eos regèndi difficùltas vires meas longè súperat, tu ipse ergo eos gubernáre dignéris. Esto linguæ meæ custos & pone teípsum ut signáculum super cor meum, ut nihil illúc pràter voluntàtem tuam intróeat, aut inde egrediàtur.

Vírginem Beátam, Sanctos, &c. deprecáberis. Hæc autem ómnia ex afféctu libère & breviter produces, sicque perges ad audiendam lectiónem quæ fit ante egréssum.

Transeúndo per Ecclésiàm sanctíssimum Sacraméntum adorábis, Deo te commendábis, orabísque ut te in Spatiaménto dirígat.

Ad Confrátres cohórtis tuæ accedèdo júcúndè simul ac reverèter eos salutábis, memor verbi illíus ab Apóstolo dicti [honóre in- *Ad Romæ*
vicem prævenièntes.] Verbi enim illíus ob- *c. 12.*
servántia ad praxim virtútum erga próximum multum condúcit, & puerílem illam familiaritatem, quæ contéptum génerat, à conversatióne eliminat.

Duránte Spatiaménto & Collóquiis, Dei memóriam idéntidem tibi revocábis & occasiõnem sumes ípsum laudáandi ex intúitu campórum & amœnæ diversárum terræ plagárum varietátis, dicèdo verbi grátia.

¶ Delectásti me Dómine in factúra tua & *Psal. 91*
in opéribus mánuum tuárum exultábo.

¶ Quàm magnificáta sunt ópera tua Dómi- *Psal. 103*
ne, ómnia in sapiéntia fecísti.

1. Cor.
6. 7.

Aspiciendo varias illas figuras Regionum quæ sensim variantur in oculis nostris dum gradimur, memor eris verbi sancti Pauli dicentis [præterit figura hujus mundi.] O Domine! si transeunt omnia in hoc inferiori mundo, bonum ergo omne universæque bonitas in te sicut in fonte ac origine permanent.

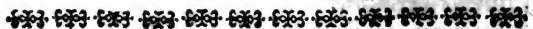
Aliquas igitur jaculatorias hujusmodi orationes aliquando produces prout devotio suggeret, vel aliquoties simplicem Dei memoriam tibi renovabis ut illum in spiritu, non verbis, ne nimiam contentione animum vexes, sed effusione tantum cordis adores: in hac enim deambulatione animus discretè relaxandus est atque etiam hilaritas ibidem exhibenda, ut hilaritate tuâ cæteri quoque recreentur.

Silentium resûme statim atque Claustrum fueris ingressus, nec mireris si animus de sua recollectione nonnihil amisisse tibi tunc videatur. Intra securus in solitudinis tuæ requiem nec pro ea re objurgationes tibi componas; brevis enim hæc recollectio animi, ut ita dicam, eclipsis effectus est recreationi omnino naturalis; & crede quod ad solita exercitia spiritalia redeundo, sensum te ipsum & mentem primam recuperabis, ac in pristinam denuò laborandi aptitudinem animus tuus restituetur. Sufficiat tunc tibi aliquam ad Deum proferre aspirationem, verbi gratiâ dicendo.

¶ Inclûde me Domine in hac quam mihi

71

· Applica te deinde ad illa quæ secundum Di-
rectorium veniunt tibi facienda.

CAP. XVII.

De Dominicis Festisque diebus.

Paulò matúrius excitámur manè his diébus
& ad secúndum Primæ signum ad Eccle-
siam properámus.

Post Primam sequuntur Capitulum, Confessiones & Missæ privatz.

Brevissimum solet esse tempus quod inter Missam privátam & majórem occúrrit ; Cúm ergo formátæ Oratióni Mentáli vacáre tunc non possis, suo quámque loco Célulæ supellé-tilém repónes , aut extérius áliquid áliud fá-cies, quò tantisper relaxétur ánimí attentio & parátior inde fias ad Officiúm, pro quo statim pulsábitur , attentíus persolvéndum. Si tamen accídat quòd Missæ privátæ non sèrvias, Ora-

tióni mentáli in forma sólita vacáre tantíllum póteris.

Quando pro majóri Missa pulsabitur ad Ecclésiám sinè cunctatióne perges, quâ finitâ, tertiô circiter quadrante post horam nonam, in Cellam, Sextam de Beáta dictúrus, redibis: Deínde si frigus vígeat calefácies te ántequàm signum pro Sexta de die dicénda & adeúndo Refectório detur; sed qui Lector est Refectórii Sextam de Beáta persólvit in Ecclésiá, libros deínde legéndos defert in Refectórium ibique jentáculum sumit.

Quando inter Sextam de Beáta & Sextam de die paulò plùs témporis superesse tibi contínget, póteris vel tres Psalmos in solutióem suffragiórum pro defúctis recitáre, prout infra Capítulò décimò nonò notábitur, vel stúdio aliquántulum vacáre aut Rosárii decadem áliquam dícere, prout súggeret devotio & ánimò dispósitum te invénies.

Séquitur pósteà Sexta de die ac deínde Refectórium. Quid ibídem observáre déb eas sufficiénter in Statútis præscriptum habétur. Sed post Gratiárum actiões revérsum in Cellam ab Exaltatióne sanctæ Crucis usque ad Pascha, Nonam de Beáta persólves; deínde vel ambuládo, vel áliquíd áliud faciéndo, quod ánimus non fatíget, te recreábis. Hanc enim legem semper studioseque observábis, ut ánimus statim post refectiόνem nunquàm inténdas.

CAPITULUM XVII.

73

nisi necessitas cogat idque ob rationes superius allatas.

A Páschate usque ad Exaltationem sanctæ Crucis, non statim post Refectórium, sed tantum Merídic dicitur Nona de Beáta, quâ persolutâ, liberò adhuc remanébis ánimò ab omni vehementióri contentiône usque ad Nonam de die, pro qua in Choro canénda perges ad Ecclesiám cum signum dábitur.

Revérsus à Nona & Lectiône Collóquij, ánimum relaxáre adhuc póteris toto témpore quod usque ad horam primam éffluit, vel étiam secúndum ánimi tui dispositiõem sequens exercítium statim incípere.

At horâ primâ à festo ómnium Sanctórum ad Septuagésimam usque, Anniversárium pro Defúntis persólves & stúdio deínde vacábis usque ad horam secúndam; reliquò autem anni témpore per horam íntegram stúdio incúmbebis nisi Benefícium áliquo Defunctorum redéndum tunc hábeas, proút infra notábitur.

Ab hora secúnda usque ad Vésperas deambulatione recreábis ánimum, vel áliquo lenióri ópere quod servíle non sit; ut devótam áliquam imagúnculam, vel delineádo, vel ornádo, vel quid símile faciéndò, cui solitárius his diébus prudénter ac virtuosè vacáre potest ánimi tantisper relaxándi grátiâ, quod cum eò tantum sine fiat ut Cúltui Divíno áptior redátur, inde patet quòd ad Festum étiam meliùs

celebrándum hæc parva occupátio condúcat.

Statim atque primus Vesperarum pulsus auditur dicuntur more solito Vesperæ de Beata & ad secundum pergimus ad Ecclesiam & inde ad Refectórium; unde ad Cellam reversus, per médiam circiter horam te recreabis eodem modo qui Cartusiano solitario convenit; reliquò verò tempore quod ab hac recreatione usque ad médiam ante Completórium effluit, vel stúdio vacabis, vel si quæ Beneficia pro Defunctis debeas, ea persolves.

Quando aliquid extraordinarij contingit, quò temporis spátia hinc assignata restringuntur, per médiam nihilominus horam post refectionem semper te recreabis, & alia brevibus exercitia, moralis enim necessitas in hac animi recreatione reperitur.

Peculiare quoddam observandum est in Festis quæ in Adventu occurrunt, post majorem enim Missam Sexta de die in Choro continuè dicitur, deinde in Cellis Sexta & Nona de Beata à singulis persolvuntur & post tantillam animo concessam remissionem, quod superest temporis usque ad Nonam expenditur sic, quarta scilicet horæ pars spiritali lectioni & alia Lectioni Commentarij in Psalmos, vel alios Sacræ Scripturæ libros, prout agendum esse diebus Ferialibus ante Sextam superius diximus.

Post Refectórium reversus in Cellam horâ

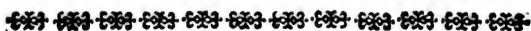
CAPITULUM XVII. 75

Integrâ te recreâbis , cæterâque more solito facies.

In Festis Quadragesimæ magis adhuc peculiâris & ab aliis temporibus diversâ Horarum distinctio servatur. Nam propter duas Conventuales Missas & Vesperas occupâti, totò matutinò tempore in Choro detinemur. De hoc igitur pro istis diebus te duntaxat monitum volo , ut scilicet per duo breviora intervalla , quibus in Cellas ad Horas de Beata dicendas revertimur, his ipsis persolutis , animo tantisper indulgeas , nec ad quidquam vehementiori contentione te applices. Vitandi enim sunt indiscreti excelsus si in eo vivendi genere quod amplexi sumus , sani & semper proficientes ex minori ad majus, non verò decrescentes esse velimus.

Reversus à Refectório per horam integram, vel etiam per quinque quadrantes horæ integros te recreâbis si totò illò recreationis tempore indigere bonâ fide existimes. Reliquò verò tempore , sicut cæteris Quadragesimæ diebus te occupâbis prout in sequenti Capitulo explicabitur.

CAP. XVIII.

*De Tempore quadragesimali & nonnullis
principalium Festorum Vigiliis.*

IN isto Quadragesimæ tempore statim post Completorium adhuc solitò diligentius Lectum petere debes, & ideò cuncta ad noctem sequentem necessaria ita anticipatè præparata esse debent, ut persolutis Completoriis nihil quidquam aliud tibi supersit agendum, quàm Lectum petere, quia quadrante citius solitò manè excitaberis ad septem Psalmos pœnitentiales post primam de die & Tertiā de Beāta recitādos.

Médiā post horam sextam matutinā, pro Missis privatis pulsari solet post indulgentias; statimque pergens ad Ecclesiā, solitam ibidem facies adorationem, & inspicias Tabulam ut sumptò Cálice & aliis ad Sacrificium necessariis, pergas ad serviendum more solitò ei cui tibi fuerit assignatum.

Reversus à Missā privātā, quæ média post septimā circiter absolvetur, per médiā horam Oratiōi mentāli vacabis, reliquum verò tempus usque ad Officij signum labóri mānuum qui paulò vehementior sit, impendes.

Ante Officium præmittitur parva pulsatio quā audītā præparabis te, ad secūndum verò
pulsū

pulsam Sextam de die, & Nonam de Beata in Oratorio persolves, Fériâ quartâ Cinerum & duâbus sequentibus tantummodo exceptis, in quibus cum secundo pulsatur, ad Ecclesiam omnes, Sextam, Missam & Nonam continue dicturi, convenimus.

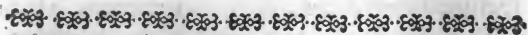
Cum post Vesperas regressus in Cellam fueris vâscula in fenestella repones, dictisque deinde Vesperis de Beata, refectiorem sumes & post prandium per spatium quod horam excedat & ad quinque quadrantes ferè accedat te recreabis.

Terminabuntur ut plurimum refectio ac sequens recreatio quadrante ante horam secundam, inde usque ad horam tertiam Matutinas Defunctorum dices, ac studio vacabis. Horâ verò tertiâ iterum tres circiter quadrantes operi manuali impendes.

Mediam deinde horam expendes in Lectione tum spirituali, tum Commentarij in sacram Scripturam, cui matutino tempore vacare non potuisti. Collatiunculam ac sequentem recreationem more solito sumes; & cum hora quinta dabitur Recollectionem sicut & cæteris diebus ad Completorium usque facies. Sed vigiliis Festorum duodecim lectiones habentium, cum horâ quintâ Completorium pulsatur, mediam tantum, operi manuum dabis post horam tertiam, & reliquo tempore usque ad horam quintam iisdem, quàm cæteris diebus, exercitiis vacabis.

Vigiliis præcipuarum Solemnitatum ut omnium Sanctorum, Nativitatis, Ascensionis Domini, Pentecostes, &c. Horâ mediâ post sextam pulsatur pro Missis privatis, perges ergo ut illis inservias prout fit tempore Quadragesimali. Reversus in Cellam, quod usque ad mediam post octavam superfuerit temporis divides; & partim Orationi mentali partimve spiritali lectioni impendes, ab illâ autem hora usque ad Officium manibus laborabis.

Mediâ tantum post meridiem aut circiter finiatur prandium, horâ deinde integrâ recreationi datâ, per tres quadrantes si fieri potest studio incumbes, operi verò manuum per mediam horam, quæ Vesperas præcedit.

CAPITULUM XIX.

De Officiis Defunctorum.

Officium Vesperarum, Matutinarum ac Laudum quod privatim pro Defunctis solvitur Brevem vocamus, centumque quotannis reddere tenemur, ex quo numero distrahuntur Tricenaria Chartæ Capituli generalis quando annuntiantur, quodlibet enim Tricenarium Brevis unius loci computatur. Duos igitur Breves hebdomadibus singulis dicendo centum in anno persolvuntur. Sed quando Dominicâ die duo Tricenaria annun-

tiari contingit nihil ampliùs hâc Hebdomadâ debetur quia Brévium locum occupant.

Distinctiùs hæc tibi dicentur in particulâri, & quid etiâ sint parva Officia quæ apud nos, Precem generâlem, Precem speciâlem & Privata vocamus.

Brevem quémlibet tribus variis diversisque vicibus reddere licebit, verbi grâtiâ dicendo Vesperas Defunctorum audiendo Missam privatam, vel post Meditationem, Matutinas verò & Laudes post Recreationem pomeridianam, vel has ipsas Laudes differendo usque ad tempus quod inter vespertinam Recreationem & Recollectionem interjacet si temporis spatium liberum tunc tibi affuturum esse prævideas.

Alia sunt pro Defunctis Officia quæ Anniversaria dicuntur & à Solemnitate omnium Sanctorum usque ad Septuagesimam persolvuntur Festis diebus quos Festum aliud non sequitur. Illud autem Anniversarij Officium constat Vesperis ac Matutinis Defunctorum: horam verò quâ dicenda sunt, præscriptam habes in Capitulo de Dominicis Festisque diebus.

Communia etiâ habemus Tricenaria, pro quibus juniôres professi non celebrântes tenentur ad viginti Psalmos quos sic reddere poteris, dicendo:

Tres Psalmos post Primam cum signum pro
f ij

indulgentiis datum fuerit.

Tres ante Meditationem si tempus suppetat.

Tres post Meditationem.

Tres inter Recreationem vespertinam & Recollectionem, reliquos verò tempore pro studiis assignatò, id est horà circiter primà post Meridiem.

Sed ista Observabis.

Diebus quibus viginti Psalmos recitabis, alia pro Defunctis Officia in privato reddere hanc ipsa die non suscipies. Conveniens enim judicatum est ad discretionem servandam, ut à Novitiis junioribusque Professis, vel viginti tantum Psalmi pro Defunctis, vel unus Brevis, vel Anniversarium unà eademque die solveretur, nec in his persolvendis majorem adhiberent festinationem, quantumlibet evenerit Monachatum numerus: sine dilatione quidem solvenda sunt pia hæc debita secundum Charitatis sensum quem erga Defunctos observare tenentur, sed non excedenda est viginti Psalmorum recitatio per singulos dies ultra consueta Ordinis exercitia.

Monachatus, est inter nos Beneficiorum maximum, pro quo Sacerdotes ad sex Missas, juniores verò Professi non celebrantes ad duorum Psalteriorum recitationem tenentur.

In duas autem species distingui possunt Monachatus, alij quippe Professi unius ejusdem-

que domus à Statútis adscribúntur , ac Reverendis Pátribus quando moriúntur , álij verò ex Ordinis consuetúdine per Reveréndi Patris Generalis grátiam bene de Órdine méritis concedúntur , quos ígitur dare aut negáre liberum est , ac proínde grátuitos illos vocámus , in quorum númerum illi étiam referúntur , qui sub certis quibúsdam conditionibus , per associatiónes inter diversás domos factas , debéntur. Sed quia hódie ipsa Benefícia in Órdine ádeò sunt multiplicáta ut nullum ferè tépus relínquerent liberum junióribus Proféssis ad stúdiu quò indigent ad Órdenes Sacros tùm suscipiéndos , tùm conveniénter obeúndos , si omnes Monachátus isti per Psaltéria redderéntur , ex quorum multiplicatióne experiétiá étiam compértum est non paucórum utriúsque sexús sanitáti tam prolixam Psalmórum recitatióne quandóque nocére : idéò conveniéntius & utilius judicátum est commutánda esse Monachátuum illórum grátuitórum Psaltéria in nonnúlla pietátis exercítia quæ stúdiij tempus junióribus Mónachis ádeò necessárium non consúmant , persónis Ordinis utriúsque sexús Oratiónis internæ exercítium adhuc familiárius reddant , atque étiam animábus in Purgatório deténtis magis proficiant , ob majórem attentiónem in Oratióne mentáli requisitam , quâ fit ut ex majóri devotióne majus étiam méritum oriátur.

In eo igitur consistit illa commutatio, juniores Professi pro quolibet Psalterio ter Missam privatam audiant relata suâ intentione ad Defuncti subsidium, & ibidem mentaliter orrent pro anima illius, in Offertorio præsertim, Elevatione, ac Communione; semel communificent, semelque disciplinam eadem intentione sibi infligant. Unde constat pro quolibet Monachatu gratuito persolvendo sex Missas devotè audiendas, Communiones duas, totidemque disciplinas requiri.

Quoad Moniales nostri Ordinis, quæ temporis spatia liberiora habent nec studio indigent, commutatio ipsa in his consistit. Post recreationem pomeridianam, sese ad Oratorium recipiunt ut ibi per quadrantis horæ spatium de pœnis Purgatorii pium quid meditentur, & animam illius cui concessum est hoc Beneficium, cæterasque fidelium Defunctorum animas Deo commendent; sicque per dies septem exercitium illud pro quolibet Psalterio continuare debent, semel communicare, & si permiserit Superior disciplinam sibi infligere. Quando verò continget ut ab hujus Meditatiunculæ hora hîc præscripta aliquâ occasione retrahentur, aliò tempore hoc pietatis pensum persolvent.

Quantum ad Missas de Beata, cum non sint per Statuta expressè concessæ, sed omnes sint gratuitæ, eas exolvent juniores Professi ac

CAPITULUM XIX. 83

Moniales, si Missæ privætæ pro Defuncti refrigerio interfuerint & pro anima illius ut superius dictum est, oraverint.

Itaque Monachatus qui per Statuta debentur, in Psalteriis more solito reddentur, viginti tamen Psalmos singulis diebus duntaxat recitando, sed quantum ad alios Monachatus merâ Reverendi Patris gratiâ concessos, aut per arbitrarias particularium domorum conventiones debitos, per illa alia pietatis exercitia reddi poterunt; quæ tamen in uniuscujusque libertate ita relinquuntur, ut qui per Psalteria eos more solito reddere voluerint, id eis liberum sit.

CONCLUSIO.

EN ob oculos tuos posui veluti horarium horologij indicem qui tibi assignat horas omnes exercitiarum quæ in Ordine obire debeas, sed memento, necessarium omnino esse ut hoc spirituale horologium à charitate moveatur, alioquin nihil coram Deo reputaretur ista ordinata observantia quam oculis hominum indicare videretur; quamvis enim austeritatis avidus ita videreris ut ignem tolerares, sensibusque negares id omne quod delectantur, nullum inde verum proventum haurires, imò obæcicaret te fictitia hæc virtus, si

f iiij

84 DIRECT. NOVIT. CONCLUS.

charitatem non haberes.

Hanc igitur charam virtutem quæ est vinculum perfectionis sollicitè quære, pete illam à Deo sine intermissione; & crede quod hæc una est illam accipiendi conservandique ratio, si opere & praxi verus Discipulus efficiaris ambarum istarum Christi lectionum quarum altera est, [Discite à me quia mitis sum

Matth. c. II. & humilis corde & inveniatis requiem animabus vestris.] Altera verò, [Qui vult venire post me, abneget semetipsum & tollat Crucem suam quotidie & sequatur me.]

Id. c. 16.

Inseparabiles sunt à Charitate virtutes quas edocent nos istæ lectiones simulque unitæ verum Religiosum efficiunt; ubi è contra sine illis non re & factò, sed veste tantum & nomine Religiosus quisque dicetur.

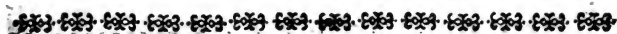
Si in spiritu Charitatis & ex Charitate professionis tuæ exercitia perfeceris, gratiæ, consolationis, ac gloriæ thesaurò te hæc ipsa Charitas ditabit; & experiëntiâ nosces quod quatuor hæc verba, Charitas, Humilitas, Mansuetudo, Abnegatio sui, omnimodam in se complectantur consolationem, mediūmque tutissimum, quò perfectus in tuo statu effici valeas. Faxit Deus ut monitis istis bene utaris, & ora pro eo qui tibi illa tradit.

F I N I S.

Ordinatio singularis pro Directione Monialium.

FRATER INNOCENTIUS húmilis Prior Cartúsia, cæterique Diffinitóres Capitúli Generalis : Dilectíssimis in Christo Moniálibus Cartusiánis Domórum Salettárum, Prati-Mollis, Meláni, Gosnáí & Brugárum, Salútem in eo qui est nostra salus. Patérna vigilántia quam observáre debémus circa ea ómnia quæ ad profectum vestrum spirituálem condúcunt, movit nos ad investigándum quáliter in unaquáque domórum vestrárum exercítia Ordinis servaréntur, & vidéndum si quotidíani usus inter vos unifórmes, ac Statutórú præscríptis confórmes reperiréntur, eadémque vigilántia, ad quam vestra in observántiam regularem propénsio nos suáviùs állicit, instánter urget nos ad seligénda & tradénda vobis média quæ efficacióra crédimus ad perfectiónem Religiósam adipiscéndam, cujus statum amplexæ estis. Hác de causá non contenti misisse vobis super annum Ordinatiónes quæ uniformitatem rituum inter domos vestras constituunt, vitæque contemplatívæ exercítiis inter vos firmándis & perficiéndis máximè convéniunt; ipsas Ordinatiónes ad incúdem revocávimus, ut iterum examinátæ, Capitúli Generalis authoritáte roboraréntur: Harum autem tenor séquitur.

Additio ad Directorium pro Monialibus nostris.

SEMPER in Ordine sollicitè curatum fuit ut uniformitas ubique servaretur & máximi momenti est ut à nostris Monasteriis eliminetur quidquid huic tam laudabili uniformitati adversatur, alias enim ab exactitudine illa, quâ úsuum communium Ordinis observantia servanda est, recederetur & inde aperiretur ostium ad singularitates quæ semper Ordinibus Regularibus nocivæ sunt. Itaque cum compertum nobis sit quosdam usus irrepsisse in Monasteria Monialium nostrarum circa modum cantandi & celebrandi Divina Officia in quibus ab invicem non mediócritè differunt, congruum judicavimus illum ad uniformitatem revocare, & omnium consuetudines ad id reducere quod cum communi ritu Monachorum à Statutis præscripto magis concórdat; quapropter quod ab omnibus deinceps uniformiter observari volumus hic præscribimus.

1. Propter timóres noctúrnos quibus nonnullæ Moniales obnoxia sunt, singularum libertati relinquimus ut vel in Célula Matutinas de Beata persolvant, aut in Ecclesia, ubi si plures tunc reperiantur poterunt simul eas recitare submissa voce, eò modò quò Vesperas dicere Statuta præscribunt in die Parasceves, sed postea siléntium ibidem stricte servabunt.

2. Licéntia concessa ab antiquis, quibúsdam Monialium dómibus cæteris communicatur, ut Psalmos &

Antiphonas Nocturnorum matutinalium recto tono cantent, Psalmum vero, Venite exultemus, Hymnum, Te Deum, & Laudes cum notis. Sed diebus sollemnibus Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, Corporis Domini, Assumptionis B. Virginis, S. Patris nostri Brunonis, undecim millium Virginum & omnium Sanctorum totum Officium Matutarum cum notis cantabunt. Liberum tamen erit Vicariis singularum domorum permittre ut Responsoria Matutarum cantent cum notis, quando id expedire iudicabunt, servata discretione, quam hic statuere intendimus, quæ ad hoc tendere debet ut stomachi & pectoris viribus moderate dispensatis, & non nimis fatigatis, ad sanctas in Deum mentis resurrectiones Moniales nostræ aptiores existant.

3. Juxta usum jam introductum in quibusdam domibus Lectiones Matutarum assumuntur ubique ex Breviario, quarum breviores lectiones poterunt pulchris manuscriptis litteris aliquando conscribi, ut à senioribus facilius legantur.

4. Post Matutinas, quæ voluerint in Ecclesia Primam & Missam de Beata persolvere, id poterunt eodem modo qui pro Matutinis de Beata præscribitur.

5. Diebus ferialibus Primam de die & Tertiam de Beata persolvent in Cellulis sicut à Monachis observatur.

6. Missa Conventualis diebus ferialibus hora septima dicetur, præmissis Litaniis Sanctorum ut moris est in Ordine, sed quando occurrerent plures Conventuales Missæ, unam tantum canent cum notis, alias vero recto tono, excepta Missa in nocte Natalis Domini.

7. Post Missam Conventualem binæ & binæ recitabunt Tertiā de die & Sextam de Beāta, quibus finitis, ad signum Præsidentis fiet ibidem, idest in Ecclesia à singulis, Oratio mentalis, à qua, signò etiam datò, recedetur ut vel ad relaxandum animum operi alicui manuali vacetur, vel lectioni spiritali, pro temporum varietate, prout in Directório notatur.

8. Diebus Jejunij horā decimā, Sexta de die in Ecclesia canetur, quam sequetur Nona de Beāta à binis & binis submissā voce recitanda ut supra, postea ad opus manuum pergetur usque ad quadrātem ante undecimam quò pulsabitur ad Nonam, ut illā persolutā circa undecimam fiat ingressus in Refectōrium, sed diebus quibus non jejunatur, statim post Sextam ad Refectōrium pergendum erit; & datò meridie pulsabitur ad Nonam de die in Ecclesia cantandam, præmissa Nonā de Beāta ibidem submissā voce à binis & binis recitandā.

9. Quotidie Vesperæ cum notis canentur, sed Completōrium privatim in Cellis persolvetur, prout à Monachis servatur, præmissa Recollectione sicut in Directório notatur.

10. In Quadragesima diebus feriālibus pulsabitur ad Tertiā post signum pro Indulgentiis, quod tunc differri poterit usque ad tres quadrātes post horam sextam propter septem Psalmos, qui per totam Quadragesimam dici debent, & auditò hōc pulsu omnes Moniales convenient ad Ecclesiam ut ibi binæ & binæ submissā voce Tertiā de die & Sextam de Beāta persolvant quas sequetur Oratio mentalis, à qua post fi-

gnum à Præsidente datum surgent ut ad exercitia per Directórium assignáta pergant. Ad Sextam verò pulsus fiet horâ per Statúta præfixâ, quò auditò relictis ómnibus statim à singulis Moniálibus Sexta de die & Nona de Beáta persolvéntur in Célula sicuti fit à Mónachis, datòque pulsu ad Nonam de die statim ad Ecclésiám pergent ad illam decantándam cum Missa & Vésperis; hóc servátò, ut si duæ Missæ Conventuáles occurrant una tantùm cum nota cantábitur, ut supra dictum est, & áltera rectò tonò.

II. Díebus Domínicis & Festívis éadem servábunt quæ pro Mónachis per Statúta præscribúntur, eadémque Officia in Choro persolvént: Officia verò de Beáta vel privátim, vel binæ & binæ recitábunt in Ecclésia proút jam supra notátum est, siléntiò semper ibi strictè & religiósè servátò juxta morem Órdinis, ubi siléntium máximè in Ecclésia servári commendátur.

Hæc sunt quæ Moniáles nostras spectant in particulári, quas hortámur in Dómino ut devotióem suam non in multiplicatióne precum vocálium repónant, sed ad usum Oratióis íntimæ sibi familiárem reddéndum pótius aspírent, mortificatióni passiónum & afféctuum stúdeant ac observántiæ Statutórum, sui Sexús viribus prudénter ab Órdine accommodátæ; in his enim vera média glorificándi & portándi Deum in corpore suo consistunt.

Nullas Oratióes ex devotióne, quæ nec in Statútis præscribúntur, nec sunt in usu apud nos, deinceps públicè cantáre suscépient, quarum consuetúdines jam alicubi introdúctas ídedò abrogámus, Vicáriis Domó-

rum præcipientes ne talia ex quibus multæ gravantur & ad Orationem intimam inhábiles efficiuntur amplius permittant, exceptis Litániis B. Virginis & aliis quibúsdam succinctis precibus quas permittere aliquándo poterunt propter públicas necessitates advenientes.

Illas tandem hortamur ut præsentés Ordinationes accipiant véluti Tésseras nostræ sollicitúdinis pro illarum profectu ad verum virtútis bonum, sibique persuadeant nos in istis, quæ voluntátis Dei sunt & ad majórem ejus glóriam conducunt, tantúmmodò considerasse.

Huc usque Tenor supra dictarum Ordinationum quas revísas & denuò examinatas approbamus & confirmamus, prohibéntes ne quid in pósterum ibi à quocúnque variétur absque speciáli licéntia Capituli Generalis aut R. Patris, denuóque vos hortamur & obsecramus, Charíssimæ in Christo Fíliæ, ut præcípuum stúdiúm adhibeátis ad crescéndum in interióri hómine per imitationem virtútum Dómini nostri Jesu Christi atque per fidélem obedientiam Statútis Órdinis, quam eò magis filiáli animò exhibére debétis, quò sollicitiùs provílum est ut ómnia ad mensúram vírium vestrarum temperaréntur & ad majórem profectum spirituálem animárum vestrarum, tùm per Directóriúm commúne, tùm per hanc additionem vobis speciáliter adaptátam disponeréntur. Fœliciter ergo vivite in sancta pace Spíritus sancti utrúmque observádo, unitatémque Dei ac illius charitatem honoráre studéte, non tantúm servádo unitatem Spíritus in vínculo pacis & chari-

PRO MONIALIBUS.

91

tatis, sed etiam uniformitatem sectando in eisdem exercitiis, ut juxta votum Apostoli Pauli, unánimes idípsum sentientes & unô ore honorificétis Deum & Patrem Dómini nostri Jesu Christi, cujus grátiam & benedictionem vobis abúndè apprecámur. Datum Cartúsia sedente Capítulo Generali, hâc nonâ decimâ Máij Anni millésimi sexcentésimi septuagésimi septimi.

FRATER INNOCENTIUS
húmilis Prior Cartúsia.

FRATER LEO DE FRANCQUEVILLE,
Scriba Reveréndi Patris & Capítuli
Generalis.

TABULA CAPITULORUM.

Capit. I.	D E tempore surgendi nocte dicendique Matutinas de Beata Maria.	pag. 1.
Capit. II.	De Matutinis diei.	pag. 10.
Capit. III.	De Reditu à Matutinis.	pag. 12.
Capit. IV.	Quid manè surgendo diebus ferialibus observandum sit.	pag. 16.
Capit. V.	De Egressu Cella ad properandum ad Ecclesiam diebus ferialibus.	pag. 18.
Capit. VI.	De quibusdam in Confessione observandis.	pag. 20.
Capit. VII.	De Missa Conventuali, & quando ei interesse debeamus.	pag. 23.
Capit. VIII.	De Missa privata.	pag. 28.
Capit. IX.	De sancta Communione.	pag. 30.
Capit. X.	De reditu à Missis privatis & sequentibus exercitiis usque ad Sextam.	pag. 37.
Capit. XI.	De tempore quod inter Sextam & Meridiem effluit,	pag. 42.
Capit. XII.	De Occupationibus quibus vacandum est inter Meridiem & Vesperas.	pag. 47.
Capit. XIII.	De tempore quod inter Vesperas & Recollectionem effluit.	pag. 49.
Capit. XIV.	De Recollectione.	pag. 52.
Capit. XV.	De Completoriis & vespertino Cubitu.	pag. 61.
Capit. XVI.	De Spatiamento & modo se gerendi in recreationibus.	pag. 64.
Capit. XVII.	De Dominicis Festisque diebus.	pag. 71.
Capit. XVIII.	De tempore Quadragesimali & nonnullis principalium Festorum Vigiliis.	pag. 76.
Capit. XIX.	De Officiis Defunctorum.	pag. 78.

